

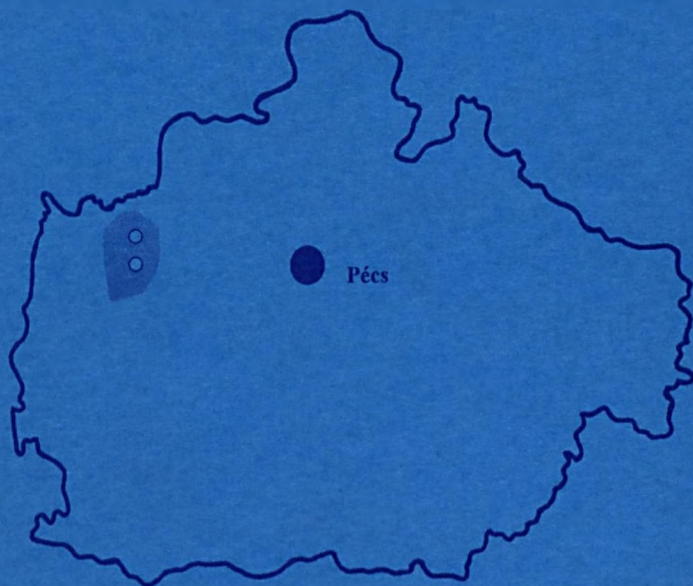
A Baranya Megyei Munkaügyi Központ támogatásával

CSAK HELYBEN
HASZNALATRA !

PB
8557/10

BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (10)

Boldogasszonyfa, Szentlászló települések

"Egészségesebb Gyermekéért Alapítvány" kiadványa
2000

PB war h .
8557/10

A Baranya Megyei Munkaügyi Központ támogatásával

BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (10)

Boldogasszonyfa, Szentlászló települések

" Egészségesebb Gyermekéért Alapítvány" kiadványa
2000

Készült a

Baranya Megyei Munkaügyi Központ
pályázatára és anyagi támogatásával

Készítették:

Kis-Bagolyiné Molnár Ágnes
Kissné Jusics Éva
Sasvári Lászlóné

Fotó:

Sasvári László

Sorozatszerkesztő:

Czuczor József

(Baranya Megyei Munkaügyi Központ)

sz

Témafelelős:

Akli Krisztina

Pataki Veronika

Zsirosné Blaner Andrea

(Baranya Megyei Munkaügyi Központ)

Felelős kiadó: " Egészségesebb Gyermekekért Alapítvány"

Dr. Lempel Judit elnök

Készült: 1000 példányban

Nyomda: AGÓRA Ipari Kft. Nyomdája, Pécs

Felelős vezető: Dr. Kisvári András

Bevezető

A Baranya Megyei Munkaügyi Központ 1999 tavaszán pályázati felhívást tett közzé közhasznú szervezetek számára térségi erőforrástérképek készítésére, és foglalkoztatáspolitikai fejlesztési elképzelések kidolgozásának támogatására. A sikeresen pályázó szervezetek munkája során 15 baranyai térségre készült felmérés, mely eredményeként 15 kiadványból álló sorozatot tudunk most közreadni.

Célunk az volt, hogy a kiválasztott térségről részletes foglalkoztatási, szociális, és gazdasági információkat gyűjtessünk be, az elkészülő erőforrástérképekkel helyzetbe hozzuk a kistérségeket. Arra ösztönözzük a településeket, hogy szembesüljenek térségük, lakóhelyük erősségeivel és gyengeségeivel, valamint ezek ismeretében találják meg a fejlesztési irányokat, lehetőségeket.

Az erőforrástérképek azonos szerkezetben tartalmazzák a térségek szociális helyzetéről, a családok megélhetési lehetőségeiről, körülményeiről, a népesség kor, nem, iskolai végzettség, etnikai összetétel, foglalkozás szerinti összetételéről való elemzéseket, a munkáltatók számát, bemutatását, tevékenységét, a munkanélküliek összetételét, számát, a munkanélküliség főbb okait, valamint a térség fejlesztési lehetőségeinek számbavételét

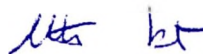
Kiemelt szerepet kapott a foglalkoztatási lehetőségek feltárása, a munkaerő-állomány feltérképezése, a munkáltatók felkutatása, igényeik bemutatása.

A felmért térségekben a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások, képzések, beruházások, a vidékfejlesztés összehangolt tevékenységet feltételez mind a munkaerőpiaci szereplők, mind az állami, önkormányzati, valamint a civil szféra részéről.

A kistérségek fejlesztésében, a beruházások létrejöttében érdekelt szervezetek összefogását, partnerségét, forrásaiknak összehangolását segítheti elő az erőforrástérkép azáltal, hogy rálátást nyújthat a térségre, így a fejlesztések is jobban elérhetik az adott településeket.

A kiadványok elsősorban azoknál a települési önkormányzatoknál érhetőek el, amelyekről azok szólnak. Remélem a tájékozódni, beruházni szándékozók eredményesen forgatják majd e sorozat kiadványait.

Pécsett, 2000. január

Hidvégi Péter
igazgató

Baranya Megyei Munkaügyi Központ

BEVEZETÉS	3
I. A FELTÁRT TÉRSÉG JELLEMZÉSE	5
I/1. Területnagyság, lakosság szám.....	5
I/2. Baranyában elfoglalt gazdasági, szociális, foglalkoztatási helyzet.....	10
II. A FELTÁRÁSHOZ ALKALMAZOTT MÓDSZEREK:	14
III. A TÉRSÉG SZOCIÁLIS HELYZETE:	15
III/1. Családok száma, megélhetési lehetőségei:.....	15
III/2. Szociális ellátó rendszerek:.....	16
III/3. A lakosság korösszetétele, nem, - iskolai végzettség szerinti megoszlása:.....	18
III/4. A lakosság etnikai összetétele.....	19
III/5. Ok-okozati tényezők és a térségre való kihatásuk.....	19
IV. GAZDASÁGI INFORMÁCIÓK:	21
IV/3 A mikrotérség gyengeségei:.....	24
IV/4 A térségben fellelhető kis,- közép,- és nagy foglalkoztatók:.....	25
IV/5 A foglalkoztatók nemzetgazdasági ágak szerinti csoportosítása:.....	28
IV/7 Munkáltatók igényei:.....	28
IV/8 Jövőre néző értékelés, fejlesztési lehetőségek:.....	29
V. FOGLALKOZTATÁSI INFORMÁCIÓK:	30
V/1 A térség foglalkoztatási mutatói:.....	30
V/2. Munkanélküliek száma, összetétele:.....	33
V/3 Megváltozott munkaképességűek:.....	34
V/4. Pályakezdők:.....	35

V/5 A hat hónapnál hosszabb ideje munka nélkül lévőkéről:	35
V/6 Női munkanélküliek:	38
V/7-8 A munkanélküliség fő okai a térségben – munkavállalási nehézségek:	40
V/9 A munkára való hajlandóság:	41
V/11 Fejlesztési lehetőségek, jövőre néző értékelés	43
V/12 Egyéb:	44
VII. A TÉRSÉG FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI:	45
VIII. LEHETSÉGES FOGLALKOZTATÁSI PROGRAMOK ÖTLETEINEK BEMUTATÁSA, MELYEK A TÉRSÉG FOGLALKOZTATÁSI, NÉPESSÉG MEGTARTÁSI HELYZETÉT JAVÍTHATJÁK:	46
IX. AZ ERŐFORRÁS TÉRKÉP FELHASZNÁLÁSÁNAK, TERJESZTÉSÉNEK TERVEI, ÖTLETEI, MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA:	50
A VIZSGÁLT TELEPÜLÉSEK NEVES SZEMÉLYISÉGEI:	51
FELHASZNÁLT IRODALOM:	51
FONTOS CÍMEK, INFORMÁCIÓS LEHETŐSÉGEK:	52
ZUSAMMENFASSUNG:	53
SUMMARY:	54
KÉPEK A SZENTLÁSZLÓ-BOLDOGASSZONYFA KÖRJEGYZŐSÉG TERÜLETÉRŐL	55

Bevezetés

A települések története röviden: (forrás: Baranya megye kézikönyve)

Szentlászló: Neve az írott forrásokban először 1237-1240 között bukkan fel. A község neve a falu templomának védőszentjére, Szent László magyar királyra utal. Ősi lakott hely. A mai plébánia területén levő, elnéptelenedett Margitpuszta az 1333. évi

pápai tizedjegyzékben önálló plébánia volt. A plébánia egész területe, mint Szent László király adománya, a pannonhalmi apátság birtokaként szerepelt, mint a zselici kanászok szálláshelye.

A 16. században plébániája volt, a török hódoltság alatt azonban nem laktak itt-folyamatosan. A 18. század elején magyar-horvát vegyes lakosság lakta a települést. 1774-ben, majd 1784-1792 között németeket telepítettek ide. Ekkor a helység jórészt németek által lakott település volt. Még 1930-ban is 751 német anyanyelvű és csak 105 magyar lakója volt. A II. világháború után, 1948-ban azonban a német anyanyelvű lakosságot – mintegy 160 főt - a későbbi Német Demokratikus Köztársaságba telepítették ki. Helyükre a volt jugoszláviai Nasice és a szlovákiai Naszvad községekből kb. 300 főt költöztettek. 1970-ben 581 magyar, 365 német és 25 horvát lakó élt Szentlászlón.

A településen 1738-ban már fatemplom állt, 1789-től kihelyezett káplánság működött, mely 1821-től önálló plébánia lett. A ma is álló templomot 1812-ben szentelték fel, védőszentje a település névadója lett.

Zöeske telepen – mely a mai Szentlászló egy része - még a 60-as évek végén is volt vasútállomás, a Szigetvárt Kaposvárral összekötő –azóta gazdaságtalanság miatt megszüntetett – vasútvonal egy megállója.

Boldogasszonyfa: A római korban már település állt a mai falu közelében, ezt egy feltárt római kori villa maradványai bizonyítják. A honfoglalás idején Kaán nemzetsége telepedett le itt. 1258-ból való a falu első írásos emléke. A mai településnevet a 18. század első felében kapta, a környező nagy erdőségekre visszavezethetően. A török hódoltság idején ezekben az erdőkben találtak búvóhelyet a faluból elmenekülő emberek. 1746-ban ide is érkeztek német telepesek, majd szláv és magyar betelepülők is. Az 1941. évi népszámláláskor magát németnek valló embereket a II. világháború után szintén kitelepítették. Dr. Habich József, egy az időben kitelepített személy megírta, és könyv alakban ki is adta a település történetét „Boldogasszonyfa” címen.

A településnek szabadságharcos hőse is van: Fornszek Sándor, aki az 1848-49-es szabadságharc történetének leírásával vált ismertté. Ő maga is huszártisztként szolgált, majd végigküzdötte a szabadságharcot. A világosi fegyverletétel után Aradra hurcolták, ahol 16 évi börtönbüntetésre ítélték. Ferenc József császár trónra lépésének évfordulóján kapott amnesztiát. Ezt követően került Boldogasszonyfára, ahol 1898. május 16.-án halt meg. Síremléke a faluban látható, melyet a szentlászlói általános iskolások gondoznak, évfordulókon pedig koszorút helyeznek el a sírnál.

A települések földrajzi környezete

Szentlászló környéke dombos terület kevés erdővel, 5-12% közötti lejtőkkel. A völgyek déli lejtői terjedelmesek, az északi részek kicsik, de meredek. A vízhálózat sűrű, több kisebb-nagyobb vízgyűjtő található itt, ezek közül legnagyobb az Almás patak. Az éghajlati viszonyok kedveznek a mezőgazdasági termelésnek, a csapadék azonban kevés és a térség talaja szárazságra hajló. A felszíni vízkészlet azonban itt a legnagyobb a környező területek közül.

Boldogasszonyfa 250-300 m magas dombok között terül el, nagy erdőségek környezetében (ez főként a településrész Terecsenyre érvényes). Az erdő a környék lakóinak munkát és megélhetési lehetőséget ad. A falu határának északi részén egy vízválasztó hegyvonulat található. Északi irányba a Surján patak a Kaposba, délen az Almás patak a Drávába viszi a terület összegyűlt vizeit.

I. A feltárt térség jellemzése

1/1. Területnagyság, lakosság

A Szentlászló-Boldogasszonyfai Körjegyzőség Baranya megye északnyugati részén, a Zselichen, Somogy megyével határos területen fekszik. A Szigetvárt Kaposvárral összekötő 67. számú főútvonal mentén érhetjük el. A körjegyzőséget két település alkotja: Szentlászló körjegyzőségi székhelyközség, valamint Boldogasszonyfa, és a hozzá csatolt, de tőle néhány kilométerre Kaposvár irányában található Antalszállás, illetve a főútvonaltól egy bekötőút mentén elérhető Terecseny, amely zsáktelepülésnek minősül.

1990-ben a települések önkormányzatai körjegyzőséget hoztak létre, és azóta közösen működtetik az 50 kisgyermek gondozására alkalmas óvodát és az általános iskolát. Mindkét intézmény Szentlászlón található.

A települések területnagysága:

Szentlászló: összterülete 2195 ha, ebből 876 ha belterület, 1319 ha külterület.

Boldogasszonyfa: összterülete 1722 ha, ebből 129 ha belterület, 1593 ha külterület.

A települések lakóinak száma 1998-ban: (forrás: Baranya Megyei Statisztikai Évkönyv)

Szentlászló: 885 fő, népsűrűsége 40,5 fő/km²

Boldogasszonyfa: 568 fő, népsűrűsége: 32,98 fő/km²

(ebből Antalszállás: 90 fő, Terecseny: 85 fő)

A népesség alakulása az elmúlt 5 évben:

Év	Szentlászló	Boldogasszonyfa
1995	911	589
1996	913	573
1997	879	572
1998	885	568

Az adatokból látható, hogy a népesség a 90-es évek második felében fogyásnak indult. Ezt a fogyást tükrözi az elmúlt 5 évben a szentlászlói általános iskolába járó gyermekek számának és a születések-halálozások számának évenkénti alakulása is. Napjainkban 15%-kal kevesebb gyermek jár az általános iskolába, mint 5 évvel ezelőtt.

	Általános iskolába járó gyermekek száma:	Óvodába járó gyermekek száma:
1995	138	50 fő
1996	131	46 fő
1997	127	40 fő
1998	116	51

A születések és halálozások alakulása az elmúlt 5 évben:

	Szentlászló		Boldogasszonyfa	
	Születés	Halálozás	Születés	Halálozás
1995	9	17	3	7
1996	9	15	9	10
1997	7	10	6	6
1998	5	8	9	5

A számadatokból jól látható, hogy szinte minden évben sokkal több volt a településeken a halálozások száma, mint az élve születéseké. Csak az elmúlt évben, és csak Boldogasszonyfán született több gyermek, mint ahányan meghaltak. Az összes többi esetben a népesség fogyását mutatja a két adat összevetése.

A körjegyzőségi székhelyközség viszonylag jó infrastruktúrával rendelkezik.

Az itt működő általános iskola 8 tantermes. Tornaterme is van, mely a művelődési ház funkcióját is betölti: közmeghallgatás, községi ünnepek, vetélkedők, helyszíne is a nagyterem. Igény szerint bérbe is adják lakodalmak, bálók, disco rendezésére.

A községi könyvtár 7800 kötetes. Kihelyezett fiókkönyvtára van Terecsenyben. A terület lakosságát a Szentlászlón élő háziorvos látja el. Az egészségházban fogorvosi rendelő, védőnői szoba és csecsemő tanácsadásra alkalmas helyiség is van. Az egyik szigetvári gyógyszertár fiókgyógyszertárat üzemeltet a faluban. Nemrég készült el a füves labdarúgópálya és a kézilabda pálya, melyeket a közeljövőben avatnak. Szentlászlón 2 köztéri szobor is található: a falu névadójának, Szent László királynak Márkus Péter által készített mellszobra, melyet 1996-ban adtak át, valamint Vanyúr István: „Anya gyermekével” című alkotása (1998), mely a kitelepítés 50. évfordulójára készült el.

Boldogasszonyfán Hoffer János népi fafaragó emlékkiállítás látható. A kiállítás szerepel az országos múzeumi katalógusban is.

A faluban található hajdan szép kivitelezésű kastély, mely a szabadságharcot megjárt Fornszek Sándor családjának tulajdona volt, jelenleg romos állapotban van, egy debreceni kft tulajdona és eladó.

Vezetékes ivóvízhálózat mindegyik településen van. A falugondnoki szolgálat Boldogasszonyfán működik, falubuszt is üzemeltetnek. A körjegyzőségi szék-helyközségnek nincs falubusza.

Szentlászlón 5 kiskereskedelmi üzlet és 2 vendéglátóhely, valamint benzinkút, távolsági autóbusz megállóhely, postahivatal, tüzelő és építőanyag kereskedés található. A 90-es évek elején épült panzió, mely alkalmas volt a vendégek mi-nőségi elszállásolására, rendezetlen tulajdonviszonyok miatt nem működik. Egyéb kereskedelmi szálláshely a településen nem található, néhány magánháznál azonban fogadnak szállóvendégeket.

Boldogasszonyfán 4 kiskereskedelmi üzlet, 4 vendéglátóhely, tüzelő és építő-anyag kereskedés, távolsági autóbusz állomás található. A horgásztanya és kem-ping nagyobb részben német tulajdonban van. A meglévő 8 szobához ez évben még 3 apartmant építettek, így több vendég elszállásolását tudják megoldani. Horgászásra, csónakázásra, lovaglásra és pónikocsizásra van lehetőség.

A lakásállomány jellemzői: Szentlászlón 274 lakás, Boldogasszonyfán 207 lakás található.

Mindkét településen a lakások közel 100%-ban ellátottak vezetékes vízzel.

1997-ben Szentlászlón 185, Boldogasszonyfán 71 távbeszélő fővonal működött. Az 1998. évi adatokról e kiadvány írásának befejezéséig a KSH nem tudott tájé-koztatást adni.

1998-ban: Szentlászlón 186, Boldogasszonyfán 80 személygépkocsit tartottak fenn.

Civil szervezetek: német-magyar kulturális egyesület és nyugdíjas klub működik mindkét településen. A német-magyar kulturális egyesület a sváb hagyományok és értékek megmentését és őrzését tűzte ki célul.

A nyugdíjas klub tagjai kéthetente találkoznak. Énekkart alakítottak, kirándulásokat, ünnepségeket rendeznek és kapcsolatot tartanak más települések nyugdíjas klubjaival.

Alapítványok: A „Szentlászlói Iskoláért Alapítvány” az iskolában folyó oktató-nevelő munka javítását, a szabadidős tevékenységek segítését, hátrányos helyzetű valamint tehetséges tanulók támogatását, különböző versenyeken való részvételt és a kiemelkedő munkáért jutalmazási lehetőségek biztosítását célozza. Pályázati lehetőségekről nem tudnak.

A „Szent László Közalapítvány” szociális és karitatív célok megvalósításáért alakult: az egészségügyi alapellátás javításának elősegítését, a gyermekélelmezés valamint elesett, idős emberek támogatását, a gyermekek nyári táborozásának támogatását, egyéni segélyezést és - amíg a délszláv háború folyt – a menekültek segítését vállalták. Céljaik megvalósításához 1999-ben a Soros Alapítványtól 150.000 Ft-ot nyertek. Terveik között szerepel az újabb pályázatok készítése, többek között azért, hogy hozzájárulhassanak a szentlászlói templom felújításához.

Az általános iskolások számára hagyományörző szakkör működik. A szakkör tagjai minden évben karácsonykor végigjárják a falut betlehemes műsorral. Ezen kívül helytörténeti és néprajzi gyűjtőmunka, népi kismesterségek tanítása is szerepel a szakkör éves programjában, és az évente megrendezett városismereti versenyen is részt vesznek.

Vallási felekezetek: mindkét település lakosságának nagyobb része római katolikus. Kisebb része református, és él itt 3 fő szombatünneplő advent hívő is.

Az elmúlt években történt fejlesztések: Szentlászlón új vízmű telep készült víz-tisztító berendezéssel, 1100 m hosszúságú járdát építettek, a temetői környezetet alakították, felújították a polgármesteri hivatal épületét, több utca vízvezető rendszerét és útpadkáját rendezték, tornaeszközökkel szerelték fel az általános iskola tornatermét, kézműves műhelyt alakítottak ki, a fiókpatika épületét hozták rendbe és adták bérbé.

Kialakították és berendezték a Magyar-Német Kulturális Egyesület klubhelyiségét. A település a „Kulturált Települési Környezetért” pályázaton 1997-ben megyei 3. helyezést ért el. A „Virágos Magyarországért” mozgalomban oklevél díjazásban részesült 1997-ben.

Boldogasszonyfán az elmúlt években területfejlesztési pályázatokon nyert pénzek felhasználásával új útszakaszokat építettek. 1998-ban egy Amerikában élő, de 1946-ban a faluból kitelepített személy adományként rendbehozatta a templomot. Az ő támogatásával felújították a templombelsőt és kerítést is építettek.

1/2. Baranyában elfoglalt gazdasági, szociális, foglalkoztatási helyzet

A gazdaság: A rendszerváltás előtt a települések lakóinak zöme a környező mezőgazdasági szövetkezetben és a Szigetváron működő élelmiszeripari és könnyűipari nagyüzemekben dolgozott, valamennyien naponta ingáztak. A rendszerváltás utáni években azonban a szigetvári nagyüzemek megszűntek. A korábbi bázison jelenleg több új feldolgozóipari cég is működik, de a foglalkoztatott létszámot tekintve a régi nagyüzemek létszámát meg sem közelítik.

Az agrárágazatot nagy veszteségek érték az elmúlt 5-6 évben. A törvényhozás és a különböző kormányintézkedések (kárpótlás, vagyonnevesítés) hosszabb időre elbizonytalanították a tulajdoni és a földhasználati viszonyokat, ennek kedvezőtlen hatása ma is tart. A korábban létező állami támogatás nagy részét megvonták. A termékek eladhatóságát és az értékesítés feltételeit nem lehet előre látni. A befektetett tőke –ha meg is térül – jó, ha egy éven belül realizálódik.

(ezek országos gondok a mezőgazdaságban, megoldásuk is hathatós kormányzati segítséggel lehetséges csak, a problémák azonban a helyi mezőgazdasági szövetkezetet is sújtják.)

A helyi termőföld adottságai sem kedvezőek: a földek zöme nem jó minőségű, aranykorona értékük alacsony. A vagonnevesítéssel sok lakos jutott néhány hold földterülethez, amelyen gazdálkodnak, vagy bérbe adják a mezőgazdasági szövetkezetnek.

A Baranya Megyei Agrárkamara 39 egyéni és 9 társas vállalkozást tart nyilván a térségben, de ezekről a vállalkozásokról adatokat nem szolgáltatottak. Interjúink során 82 személy nyilatkozott úgy, hogy östermelői igazolvánnyal rendelkezik (53 férfi és 29 nő). Nagy részük (72 fő) szentlászlói.

A Baranya Megyei Kézműves Kamaránál 28 egyéni vállalkozó regisztráltatta magát, a Kereskedelmi és Iparkamara pedig 18 egyéni illetve társas vállalkozásról adott tájékoztatást.

E két kamara címjegyzékét tekintve összesen 46 vállalkozás működik a vizsgált területen. Kérdőíveinkkel 32 vállalkozásról sikerült információkat szereznünk.

A vállalkozások zöme családi vállalkozás, illetve 1-2 főt foglalkoztat. Elsősorban kereskedelmi és szolgáltató, valamint erdőgazdálkodással kapcsolatos tevékenységet folytatnak. A nagyobb foglalkoztatók között a mezőgazdasági szövetkezet, két cipőgyártással foglalkozó üzem egy pékség szerepel. Az 1994-97 közötti időszakban az egy lakosra jutó SzJA megoszlását is vizsgáltuk. Az eredményeket táblázatunk mutatja forintban. (forrás: Magyar Közlöny 1994-97)

	1994	1995	1996	1997
Boldogasszonyfa	5362	5992	7416	8596
Szentlászló	7413	7848	9488	12030
Kistérségi átlag	9179	9694	12470	15447

A táblázatból kitűnik, hogy Szentlászlón közel 30%-al több SzJA jutott egy lakosra, mint Boldogasszonyfán. Megfigyelhető az is, hogy a vizsgált térség települései jóval elmaradnak a szigetvári kistérségi átlagtól is.

Szociális helyzet:

1998-ban a Soros Alapítvány támogatásával egészségszociológiai felmérés készült a Boldogasszonyfa-Antalszállás-Terecseny térségről.

(Dr. Kóczán - Dr. Tahin - Salamon, 1998.)

Megállapításukat interjúink során mi is tapasztaltuk mindkét településre vonatkozóan.

A családok nagy része saját tulajdonú, komfortos, átlagban 2-3 szobás családi házakban él. Vizsgálataink szerint magas az inaktív lakosok száma. A 20 év feletti népességet tekintve 50 % fölötti az arányuk.

A lakosság egészségi állapota rohamosan romlik. A halandóság kedvezőtlen trendjének közvetlen okai között a vizsgált területen a szívkoszorúér betegségeket, agyér betegségeket, májzsugorodást, tüdőrákot, a pszichés állapot romlását említhetjük meg.

A fenti betegségek kialakulásában a biológiai okokon túl, illetve azokkal együtt lényeges az egészségtelen életmód, a túlhajszolt munkavégzés, a zilált társas kapcsolatok megléte is.

A lakosok 40 % legalább 1 krónikus betegségben szenved, 30%-nak van egészségkárosodása, ezen belül 8%-nak három vagy ennél több károsodása van. Az itt élők majd 27%-a kardiovasculáris és/vagy mozgásszervi beteg. Az elmúlt tíz évben 15 személy halt meg daganatos betegségben.

A mindennapos létezését korlátozó egészségkárosodás a lakosság 30%-ára jellemző. Az itt élő gyermekek közül 18 fő akadályozott a korukra jellemző játék- és tanulási aktivitásban. A felnőtt lakosság 34%-a legalább egyféle gyógyszert rendszeresen szed, három vagy többféle gyógyszerrel a lakosság 23%-a él. Az elmúlt fél évben háziorvosánál a lakosság 69%-a legalább egy alkalommal járt.

Tüdőszűrő vizsgálaton a megjelenés 81%-os, ellentétben a nem szervezett fogászati szűrésekkel, ahol a megkérdezetteknek csak 32%-a járt az elmúlt évben. Ez az adat azért elgondolkodtató, mert azon emberek közül, akik nem voltak fogászati szűrésen, 31%-nak háromnál több fogá hiányzik!

Kérdőíves vizsgálatainkban kíváncsiak voltunk a közös háztartásban élők számával kapcsolatos adatokra. Eredményeink szerint a 4 személyből álló háztartások vannak túlsúlyban (35%), mind a munkaviszonyban állók, mind a munkaviszonyban nem állók között. Jelentős még a 3 személyből (a családok 24,1%) álló családok száma. Közel 20%-ot tesz ki a családok között az 5 vagy annál több személyből álló család. Az egyedülállók aránya 2%.

A közös háztartásban élő 16 év alattiak számát vizsgálva kitűnik, hogy a legtöbb családban (33,6%) nincs 16 év alatti. A családok 29,7%-ban egy ilyen fiatal, 21,6%-ban pedig két fiatal él. 1,5% azon háztartások száma, ahol 5 vagy annál több 16 év alatti fiatal él.

Ezek az adatok azért fontosak, mert a családokban nevelkedő gyermekek számának növekedésével fordítottan arányos a családban az egy főre eső jövedelem átlaga.

Foglalkoztatási helyzet:

A rendszerváltás előtti években a teljes foglalkoztatottság volt jellemző a vizsgált településekre is. A munkavállalók zöme a helyi mezőgazdasági szövetkezetben illetve a szigetvári konzervipari és cipőipari üzemben dolgozott. Ezek megszűnésével, átalakulásával azonban tömegesen kerültek utcára az emberek, elsősorban a vidékiek. A régi bázisokon alakuló új cégek pedig nem tudták felszívni a feleslegessé vált munkaerőt. A munkát keresőknel - az építőipar kivételével - a mai napig nem jellemző a szomszédos megyébe, Somogyba, és a viszonylag közel: 20-25 km-re lévő megyeszékhelyre, Kaposvárra való átjárás.

Jellemzőbb a Szigetvár felé orientálás, pedig Kaposvár nagyobb lehetőségeket rejt.

A foglalkoztatással kapcsolatos adatokat tekintve országos probléma, hogy a gazdaságilag aktív népességről nincs korrekt adat. Legutóbb 1990-ben, a népszámláláskor készült erről pontos kép, de az elmúlt közel 10 év alatt nagyon sok változás történt. Országos szinten az ezzel kapcsolatos adatok kiegyenlítik egymást, de kistélepülési szinten – mint esetünkben is – ez nagy probléma. 1-2 fő más kategóriába sorolása már változtat a kapott képen. Vizsgálódásaink során ezért házról házra járva számba vettük a lakosságot, hogy ki milyen csoportba tartozik a foglalkoztatás szempontjából. Adatainkat így kaptuk.

A két település munkaképes korú lakóinak száma felméréseink szerint: 586 fő (ide soroltuk a munkaviszonyban állókat, a munkanélkülieket, a 16 év fölötti tanulókat, és a gyermekgondozási támogatáson lévőket. Szentlászlón 388 fő (a lakosság 43,8%-a) Boldogasszonyfán 198 fő (a lakosság 34,8%-a). Kérdőívünk-re válaszolt összesen 434 fő (74%), ezért felméréseink eredményei relevánsnak tekinthetők.

A körjegyzőség települései a gazdaságilag hátrányos helyzetű települések között szerepelnek.

II. A feltáráshoz alkalmazott módszerek:

II/1. Adatgyűjtés:

- a gazdasági, foglalkoztatási, szociális, kulturális élet feltérképezése erre a célra, alapítványunk által szerkesztett kérdőíven interjúval történt. Kérdező biztosaink a 16-60 év közötti népességet kértek válaszadásra. 434 fő válaszolt részben vagy egészében a feltett kérdésekre.
- a gazdasági egységek, vállalkozások megkeresésével, szerkesztett kérdőíves megkérdezéssel szereztünk információkat múltjukról, jelen helyzetükről, jö-

vöbéli elképzeléseikről. A megkérdezett vállalkozások száma: 25 egyéni és 3 társas vállalkozás.

- a településeken működő civil szervezeteket is megkerestük, tájékoztunk tevékenységükről.
- tanulmányoztuk a térségről megjelent kiadványokat, írásokat.
- a térség vállalkozásaira vonatkozó információkat kértünk az illetékes kamaráktól.

II/2. Elemzés, értékelés:

- a kérdőíveket számítógépen rögzítettük, Excel táblázat segítségével. A rögzített adatokat a program kimutatás varázslója segítségével dolgoztuk fel.
- a kapott adatokat összehasonlítottuk a már rendelkezésre állókkal, elemzéseket készítettünk.
- a fontosabb értékeket grafikonok segítségével jelenítettük meg.

II/3 Javaslatok, ötletek kidolgozása:

- a jelen helyzetre alapozott javaslatokat, ötleteket, előremutató fejlesztési elképzeléseket dolgoztunk ki.
- a fejlesztési elképzelésekhez kapcsolódóan – véleményt kértünk termelési tapasztalattal rendelkező szakemberektől.
- több céget kerestünk meg tapasztalatszerzés céljából.

III. A térség szociális helyzete:

III/1. Családok száma, megélhetési lehetőségei:

Az emberi társadalmak intézményei közül legfontosabb a család, mely a társadalom számára létfontosságú feladatokat lát el. Ezek a funkciók: termelés, fogyasztás, népesség reprodukciója, gyermekek szocializációja, felnőttek pszichés védelme.

Az általunk vizsgált területen a családok száma a következőképpen alakul: Szentlászlón 219, Boldogasszonyfán 90, Antalszálláson 27, Terecsenyben 22 család él. A családok helyzetét vizsgálva megállapítottuk, hogy itt is tükröződnek a kutatók által tett megállapítások: a magyar társadalomban az utolsó évtizedekben számos olyan változás végbement, amely megnehezítette ezeknek a funkcióknak a megfelelő ellátását. A családok termelési funkciója a háztartás és a munkahely szétválása következtében háttérbe szorult. Területünkön a gyermekek nagy része házasságban születik, ám a vállalt gyermekek száma egyre csökken. A családi támogatások (családi pótlék, GYES, szülési szabadság, GYET, gyermekvédelmi támogatás) a jelenlegi gazdasági helyzetben sokat veszítettek értékükből.

A vizsgált családoknál a gazdasági krízis hatása, a munkanélküliség, az elszegényedés következtében tartalékaikat felélik, kevesebb lehetőségük van élelmezésre, ruházkodásra, felújításra, szórakozásra. Az interjúink során megkérdeztük 3,9%-a ítélte csak jónak jövedelmi viszonyait, 43,5% közepesnek, és 45,6% kifejezetten rossznak.

A gazdasági hatáshoz pszichikus következmények csatlakoznak, az ilyen élethelyzetbe került emberek támaszukat veszítetté lesznek, és a feszült idegrendszeri-pszichés állapotuk következtében egyre több pszichoszomatikus betegség tör rájuk.

III/2. Szociális ellátó rendszerek:

A rendszerváltás után a piaci viszonyok nyertek teret a gazdaságban, a szociális ellátórendszerek is önállósodtak. A szociális biztonság alapfeltételévé a munkavégzés vált. A legfontosabb megoldandó feladatok közé tartozott a járulékfizetésen alapuló, önállóan gazdálkodó társadalombiztosítás rendszerének kialakítása, egy olyan szociális védőháló létrehozása, amely az állampolgár számára megadja a minimálisan elfogadható szintű szociális biztonság esélyét, kezelni tudja a

munkanélküliséget, és enyhíti a súlyos lakásgondokat. A szociális szférában kétirányú munka folyik: a súlyos válságjelenségek azonnali megoldása, enyhítése (munkanélküliek, hajléktalanok ellátása, egészségügyi alapellátás – itt a legfontosabb az anyagi alapok megteremtése) és a szociális ellátórendszer hosszú távú átalakítása. A szűkös anyagi helyzetben a települési önkormányzatokra súlyos terheket ró az ott élők segítése, védelme.

A segélyezések számának alakulását az egy főre jutó összeg, valamint az egy év alatt segélyezésre fordított összeg tekintetében vizsgáltuk a körjegyzőségben:

	1994	1995	1996	1997	1998
Érintett létszám	231	176	159	99	157
1 főre eső összeg	2930	3664	5861	6565	4146
Segélyezésre fordított összeg	676830	644864	931899	649935	650922

A táblázatból jól látható, hogy a segélyezettek száma az évek folyamán csökkent, az egy főre jutó segélyezés összege nőtt, de az 1 évben a segélyezésekre fordított összeg (az 1996. évet leszámítva) nem változott jelentősen.

A vizsgált térségben a szociális intézmények és az ellátások működése a legfontosabb problématerületek köré csoportosultak: anyaság, gyermek – és családvédelem, lakásügy, betegellátás, munkanélküliség, öregkor, halál és özvegy-ség.

Az állampolgári jogon járó, központi költségvetés által meghatározott pénzbeli támogatást – GYES GYET – Szentlászlón 27 fő, Boldogasszonyfán 16 fő veszi jelenleg igénybe.

A védőnői szolgálat az anya és csecsemővédelmi feladatokon túlnove az egészségügyi prevenció és a komplex családgondozási feladatokat is ellátja, valamint kapcsolatot tart a család-és gyermekvédelem és gondozás intézményeivel. A gyermekjóléti szolgálat megszervezése folyamatban van.

A négy településnek egy háziorvosa van. Szentlászlón szociális gondozónő segíti az idős embereket (ebédhordás, bevásárlás) Boldogasszonyfán a falugondnok az önkormányzat falubuszán hordja az ebédet, viszi a település lakóit szakrendelésre, orvosi kezelésekre.

Az otthonukban gyógyuló betegeket szakápoló segíti. Szentlászlóra heti rendszerességgel jár ki fogorvos. Fiókgyógyszertár is működik itt.

A körjegyzőség területén társadalmi szervezetek is végeznek szociális és karitatív tevékenységet. A Katolikus Caritas élelmiszer és ruha adományokat oszt szét a rászorultak között.

A Szentlászló Alapítvány komoly németországi kapcsolatokkal rendelkezik. A délszláv háború idején a Magyarországon létesített menekülttáborokba jelentős segélyeket – több millió Ft értékben – juttattak el. Napjainkban is részt vállalnak a szociális gondok enyhítésében, élelmiszer, ruha és pénzbeli adományokkal.

1999-ben két új lakást építettek a körjegyzőség területén, melyhez támogatást adtak az önkormányzatok is.

III/3. A lakosság korösszetétele, nem, - iskolai végzettség szerinti megoszlása:

Az adott területen élő népesség létszámát, korösszetételét, nemek szerinti megoszlását a népesedési folyamatok, a népmozgalomban zajló események határozzák meg. A demográfiai átmenet (a halandóság hosszú távú javulása és az azt követő termékenység csökkenés) a körjegyzőség területén is végbement. A halandóság már csak lassan javul, a termékenység olyan szintre lesüllyedt le, amely az adott halandóság mellett csak éppen biztosítja a népesség egyszerű reprodukcióját. (a születési és halálozási adatok az I. fejezetben láthatók)

Szentlászlón a lakosság 43,8%-a , Boldogasszonyfán 34,8%-a aktív korú.(Az interjúk során a nem-iskolai végzettség megoszlásáról kapott adatok az V. fejezetben láthatók)

III/4. A lakosság etnikai összetétele

A vizsgált területen élő emberek egy nemzet tagjának vallják magukat és közös a nemzeti identitásuk is. Az interjúk során a településeken élő és a falvak lakossága körében közismerten német nemzetiségiek nem vállalták nemzeti identitásukat. Ennek okait a települések történetében kell keresni: a II. világháború után a lakosság jelentős részét kitelepítették. A német nemzetiségi hagyomány őrzése azonban jellemző a területre, továbbadása a gyermekeknek komoly közösségi erőforrás.

A roma kisebbség sem vállalta származását a megkérdezés során. Az itt élő cigány családok talán a legkiszolgáltatottabb csoportját képezik a lakosságnak. A munkanélküliség őket sújtja leginkább. A szegénység, a családokra jellemző magas gyermekszám és a nem tanult életvezetési szokások megnehezítik életüket. Nemzetiségi hagyományait nem gyakorolják, nyelvüket nem beszélik, törekszenek a beilleszkedésre. Környezetük segítségével erre lehetőség van.

III/5. Ok-okozati tényezők és a térségre való kihatásuk

A vizsgált körjegyzőség területén az emberi erőforrásokban történő lemaradás szembetűnő.

Az alacsony iskolázottság, a szakképzettség hiánya nehezíti az előrelépést. A fiatalabb nemzedékek a megnehezült körülmények ellenére megpróbálnak magasabb iskolai végzettséget és munkahelyet szerezni.

A tudás mellett az emberi erőforrások legfontosabb eleme a társadalom tagjainak egészségi állapota. A halandóság romlás társadalmi okait felkutatva a májzsugorodás esetében az alkoholfogyasztás növekedését, a tüdőrák esetében a dohányzás gyakoriságát, az agyvérzés és a szívkoszorúér betegségek hátterében

a magas vérnyomást találjuk. Vizsgáltuk, milyen életmód-tényezők járultak hozzá a fenti betegségekhez:

- Nem megfelelő táplálkozás. A megkérdezettek 21%-a a normálisnál kövérebbnek érzi magát. Táplálékuk összetétele nem optimális, magas a szénhidrát fogyasztásuk: süteményt, édességet a megkérdezettek 58,2%-a, szénsavas üdítőitalt 28,3%-a rendszeresen fogyaszt. A lakosság 77%-a zsírral (is) főz, nehéz élethelyzetükben ezt tudják megtermelni, illetve e témában a tradíció is számít.
- Hosszú munkával töltött idő, hajszolt munkavégzés: Interjúinkból kitűnik, hogy az aktív dolgozók 43%-a naponta 8-10 órát tölt munkával, 12%-uk még tíz óránál is többet. Valószínű, hogy az aktív keresők többsége hajszoltan, feszült körülmények között dolgozik.
- A kevés szabadidőben egyre kevesebb idő jut az aktív mozgásra, és egyre jobban eluralkodik kikapcsolódásként a televízió nézés szokása. A megkérdezetteknek csak 13%-a sportol rendszeresen vagy alkalmanként.
- A nyaralás, hosszabb kikapcsolódás nem jellemző, a megkérdezettek 65%-a az elmúlt három évben egyáltalán nem nyaralt, okaként zömmel az anyagi lehetőségek hiányát jelölték meg.
- Az alkoholfogyasztás: interjúink során az e témával kapcsolatos kérdéseket is feltettünk. A válaszadók 63%-a önbevallása szerint soha nem fogyaszt alkoholt, 25% csak ritkán, 7,6% hetente többször és csak 3,6% iszik naponta. Az elfogyasztott alkohol zömében bor, amelyet a fogyasztók 30%-a maga termel. Az alkoholfogyasztást elismerők közül 25% fogyaszt égetett szeszt.

Kérdőíves adatgyűjtésnél nem állapítható meg, hogy a válaszok őszinték-e vagy nem. A fentebb az alkoholfogyasztással kapcsolatban említett adatok azonban nem esnek egybe a mindennapi tapasztalattal, hogy az alkoholizmus rohamosan terjed Magyarországon, és hogy országunk a listavezető e téren. A körjegyzőség területén működő italboltok és zugkimérések száma és látogatottsága is bizonyítja, hogy a nehéz élethelyzetben lévő emberek a problémák meg-

oldását az alkoholban látják. Országos felmérések szerint az alkoholizmus a felnőttkor derekán lévő férfiak között a leggyakoribb, és korösszetételük fiatalodik. Sajnos a nők körében is egyre inkább terjed.

Az alkohollal kapcsolatban feltehetően titkolt valós helyzettel szemben a dohányzást az emberek nyíltabban vállalják. A megkérdezettek 37,7%-a régi dohányosnak mondja magát.

A kábítószer fogyasztás a megkérdezettek 23%-a szerint megjelent térségünkben, a faluban a szerintük van kábítószer fogyasztó.

A Szentlászló-Boldogasszonyfa Körjegyzőség területén végzett vizsgálataink bizonyítják, hogy a dolgozó emberek aránytalanul nagy munkaterhei, a feszültség teljes mindennapi élet, a lelki egészségi állapot romlásának riasztó tünetei társadalmunk egészének sajátosságaiból adódnak. A hosszú távra tervezett társadalmpolitikának ezeket a feszültségforrásokat csökkentenie kell.

Nagyon fontos feladat a helyi társadalomban is olyan intézmények kiépítése, amelyek e feszültséghelyzetek kezelésében és a szociális zavarok elhárításában segítséget nyújthatnak. Az intézmények létesítése és fenntartása elsősorban állami és önkormányzati feladat lenne, de a helyi civil szerveződésekre is feladatok várnának.

IV. Gazdasági információk:

IV/1. A helyi gazdasági szereplők:

A munkavállalók: A két település összlakosságának mintegy 40%-a sorolható ide. Interjúink során a jelenleg munkaviszonyban állók munkavállalásával kapcsolatos körülményekre is rákérdeztünk. A választ adó 234 főből 167 fő (71%) szakmájában dolgozik. Állását a megkérdezettek 41 % ismerős által 36 % a munkáltató megkeresésével, 12,7% saját vállalkozás indításával, 6 % pedig a munkaügyi központ közvetítésével szerezte.

Jelenlegi munkahelyén a munkaviszonyban állók 60%-a 3 évnél régebben dolgozik, a megkérdezettek 24%-a egy évet, 16 % pedig 1-3 év közötti időt töltött itt. A munkaviszonyban állók mindössze 4,5%-ának van másodállása.

A „naponta hány órát dolgozik?” kérdésre adott válaszok: 8-10 órát 66%, 10 óránál többet 19%, 8 óránál kevesebbet 13% dolgozik.

Saját megítélése szerint 1997-hez képest a munkaviszonyban állók 60%-a többet, 7% jóval többet dolgozik. 22% változó mennyiségben, 6,3% viszont kevesebb időt tölt munkával. A munkaviszonyban állók közül az elkövetkezendő időben 20% szeretne tanulni, 3% szeretne vállalkozást indítani, 13% munkahelyet kíván váltani, 6,7% pedig el szeretne költözni.

A munkaadók: A településeken működő vállalkozások számának alakulása az elmúlt 3 évben: (forrás: Baranya megye statisztikai évkönyvei)

Év	Szentlászló		Boldogasszonyfa	
	Vállalkozás	Ebből egyéni	Vállalkozás	Ebből egyéni
1996	52	43	20	17
1997	47	38	20	17
1998	45	34	17	17

A vállalkozások zömében önfoglalkoztatók, illetve családi vállalkozások. A nagyobb létszámot foglalkoztatók közé 3 gazdasági társaság, egy mezőgazdasági szövetkezet és a körjegyzőség tartozik.

A nagyobb munkáltatók: Nina Cipő Kft. 56 főt foglalkoztat; Búzakalász Mezőgazdasági Szövetkezet 110 főt foglalkoztat; Baranya Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet 12 főt foglalkoztat; Mit Süt Kft 10 személynek adott munkát.

Az önkormányzatok: A körjegyzőség által foglalkoztatottak száma 1998-ban 43 fő, közülük 16 pedagógus az általános iskolában, 4 fő óvodapedagógus az óvodában dolgozik. Szentlászló polgármestere főállásban végzi munkáját. Az önkormányzatok gazdasági vállalkozást nem működtetnek. Közhasznú munka keretében ez évben Szentlászló 16 főt, Boldogasszonyfa 3 főt foglalkoztatott.

IV/2. Természeti, kulturális, turisztikai, gazdasági erőforrások:

- Boldogasszonyfa környékén hatalmas, nagyvadakban gazdag erdőségek, horgászásra alkalmas tó található, mellette kemping épült.
- Gyönyörű a táji környezet: szinte érintetlen természeti szépségek, gyalogos, lovas túrázásra kirándulásra alkalmas terület, kijelölt turistaútvonalak.
- A vizsgált mikrotérség a 67. számú főútvonal mellett, két megye (Baranya és Somogy) határán fekszik.
- Szigetvár viszonylagos közelsége (12-15 km) meghatározó. Itt történelmi és kulturális emlékek, múzeumok láthatók. Hatalmas természeti kincs a télen is üzemelő, gyógyhatásában kiváló termálvíz.
- A települések múltjából adódó, három nép kultúráját is őrző hagyományok (magyar, német, horvát) erőteljes hatása érezhető.
- Nyáron – főként a fiatal korosztályt megmozgató – kézműves és rajztáborokat szerveznek Szentlászlón.
- Kaposvár közelsége (20-25 km) szintén meghatározó. A somogyi megyeszékhely regionális központ, kulturális kikapcsolódási lehetőségekkel (színház, múzeumok, kiállítások). A lehetséges munkavállalás miatt fontos, de vállalkozások számára termékértékesítési lehetőségként is számba vehető.
- A vizsgált körjegyzőség környékén környezetszennyező forrás nincs.
- Viszonylag fejlett infrastruktúra (szilárd útburkolatok, vezetékes víz, telefonhálózat, megfelelő orvosi ellátás, széleskörű szolgáltatások megléte).

- Bizonyos mezőgazdasági kultúrák termelésére alkalmasak az itt található földterületek.
- A vagyonnevesítéssel jelentős mennyiségű földterület került magánkézbe.
- A vállalkozások egy része nyitott az új elképzelésekre, kapcsolatfelvételekre (pl. a munkaügyi kirendeltséggel) fejlesztési terveik vannak.
- Jó közlekedési és szállítási lehetőségek a településeken át, Baranya és Somogy megyék összekapcsolásának lehetősége a mikrotérség közvetítésével.

IV/3 A mikrotérség gyengeségei:

- A népesség elöregedése, alacsony iskolai végzettsége, mobilitás hiánya (pl. nem hajlandóak utazni, képezni magukat.)
- Terecseny (Boldogasszonyfa településrésze) zsáktelepülés, az itt élő 85 személynek közlekedési (és az aktív korúaknak ehhez kapcsolódóan munkavállalási) nehézségeik vannak.
- Nem ideális közlekedési viszonyok: Boldogasszonyfára kevés a menetrend-szerinti autóbusz, érződik a vasútvonal hiánya, falubusz csak egyik településen van.
- Szigetvár erős dominanciája érződik a kultúra és az idegenforgalom, a munkahelyek, az infrastruktúra tekintetében, ugyanakkor súlyos gazdasági válságra rányomja bélyegét a térségre.
- A szennyvíz elvezető csatornák hiánya.
- A gázellátás hiánya.
- Nincs a települések gazdasági-szociális érdekeit jól képviselő civil szerveződés vagy vállalkozókat tömörítő érdekképviseleti szervezet.
- A térség jelentős részében rosszak a termőföldek termőhelyi adottságai.
- A termőföldek a vagyonnevesítéssel magánkézbe kerültek, de a modern igényeket kielégítő mezőgazdasági vállalkozásnak nincsenek hagyományai.
- Nincs elegendő tőke a korszerű mezőgazdasági termeléshez.

- Helyenként igénytelenség tapasztalható a környezet tisztaságával, rendezettségével kapcsolatban (ez pedig az idegenforgalom vonzásához elengedhetetlen)
- Nagy mértékű gazdasági, szociális és kulturális különbségek a települések között. Szentlászló sokkal kedvezőbb helyzetben van mind a munkanélküliség, mind a vállalkozások, mind a közlekedési lehetőségek tekintetében.
- A térség kiváló természeti adottságai - főként az ismeretlenség miatt – kihasználatlanok (nincs pl. a térségről kiajánlás).
- Információs, kommunikációs nehézségek: teleház hiánya.
- A külföldi tőke érdektelensége (oka lehet az elmúlt években a szomszédos szerb-horvát területen zajló háború is, melynek következtében ez a térség nem volt biztonságos a külföldiek számára)
- Kereskedelmi szálláshelyek hiánya.
- Magas munkanélküliségi ráta az egyik településen, ezen belül magas a tartós munkanélküliek aránya; helyenként a munkához való negatív hozzáállás tapasztalható.
- A fekete munka elterjedtsége bizonyos foglalkozási ágakban, ugyanakkor alacsony fizetések, és a munkaadók részéről magas követelmények az elvégzendő munkával kapcsolatban.
- -Az önkormányzatoknak nincs saját tulajdonú, megfelelő nagyságú bérbé adható ingatlanjuk.
- Az önkormányzatoknak nincs bérbé adható földterületük (ez szükséges lenne pl. a szociális földprogram megvalósításához).

IV/4 A térségben fellelhető kis-, közép-, és nagy foglalkoztatók:

A legnagyobb munkáltató a *Búzakalász Mezőgazdasági Szövetkezet*, jelenleg 110 főt foglalkoztat, de néhány évvel ezelőtt még 150 ember talált itt munkát. Nemcsak a vizsgált körjegyzőség területén vannak telepei és földjei, hanem a szomszédos Ibafa, Almamellék, Csebény és Horváthertelend is ide tartozik. A szövetkezet 1959-ben alakult. Földműveléssel és állattartással foglalkoznak. A

szövetkezet termőföldjeinek minősége átlagban 19 aranykorona alatti, a termőföldek nagy részére az erózió jellemző. Búzát és más gabonaféléket, olajos magvakat és vetőmagot termelnek. 250 tejhasznú tehenet gondoznak.

A gépparkjuk előregedett, amortizálódott. A szárítózüzemük viszonylag korszerű. A termény eladása azonban nagyon bizonytalan, véleményük szerint a felvásárlási árakat erős szakmai lobbyk határozzák meg, ez számukra kedvezőtlen hatású. A tejipar pangásával a tejtermelésből eredő bevételük is veszélyeztetett. A bizonytalan helyzet miatti rosszkedvükről, félelmükről számoltak be. A fejlesztés lehetőségét a mezőgazdaság kiemelt támogatásában látják.

A Baranya Megyei Munkaügyi Központtól 1998-ban 150 fő megtartásával kapcsolatos egészségügyi hozzájárulás átvállalására irányuló támogatást kaptak.

Nina Cipőipari Kft.: 56 főt foglalkoztatnak, közöttük 53 nőt. Cipőfelsőrészeket gyártanak bel-és külföldi megrendelésre. A cég elődje korábban a mezőgazdasági szövetkezet melléküzeméga volt. Jelenleg a szövetkezettől bérlik a telepet. A Nina Kft. Szentlőrinci székhelyű munkaadó, kapcsolatban áll a munkaügyi ki-
rendeltségekkel, közvetítési és támogatási igényeik voltak.

A dolgozók közül 12 fő dolgozik a szakmájában. 1998 januárja óta 8 fővel növelték létszámukat. Az üzemben napjainkig csak cipőfelsőrészeket készítettek. A jövőre vonatkozó fejlesztési elképzeléseik között azonban szerepel az algyártás kialakítása is, az ehhez szükséges gépeket már megvásárolták. Maximovics György cégvezető igazgató elmondta, hogy 2000 januárjában egy négyezer darabos próbatermelést szeretnének megvalósítani. Az eredménytől függően akár 25 fővel is növelhetik a létszámot, de csak szakképzett embereket akarnak felvenni. Mivel nem rendelkeznek megfelelő nagyságú üzemmel, szeretnék megszervezni a bedolgozói munkát. A bedolgozóknak házhoz vinnék az elkészítendő munkadarabokat és el is szállítanák.

A jövőben a szociális juttatásokat is szeretnék bővíteni: az étkezdét üzemeltetnék, hogy a dolgozók számára az ebéd biztosítva legyen. Az étkezde beindítása is munkát biztosítana néhány embernek.

A munkanélküliség csökkentését csak iparosítással tudják elképzelni.

Az önkormányzattal nincs a cégnek kapcsolata.

Baranya Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet: Cipőfelsőrészek gyártásával foglalkoznak, jelenleg 12 fő az alkalmazottak száma. Fejlesztést nem terveznek.

Mit Süt Kft: a cég által üzemeltetett pékségben 10 főt foglalkoztattak, de jelenleg ebben az üzemben nem folyik termelés. A kenyérboltban 2 fő dolgozik.

Horváth Imre: Fémipari munkát végez vállalkozásában, jelenleg 5 főt foglalkoztat. Új műhely építését tervezi, mely a jövő évben készül el, kb. 170m² területen. A műhely elkészülte után gépeket szeretne vásárolni, és jelenlegi dolgozói létszámát 2-3 fővel növelni.

Szarvas Lászlóné: Teherfuvarozással foglalkozó vállalkozó, 3 főt foglalkoztat. A közelmúltban pótkocsis teherautót vásárolt, és még egy gép vásárlását tervezi, ha a munkaügyi központ pályázatát elnyeri, így még egy sofőrt foglalkoztatna.

Pasztorek József: Faipari üzeme van, 3 főt foglalkoztat. Eddigi beruházásait saját erőből finanszírozta, a közeljövőben szeretne ismét modern gépeket vásárolni. Ha ez lehetővé válik, újabb 3 főt tud foglalkoztatni.

A vizsgált többi vállalkozás képviselői (akik részben 2-3 főt foglalkoztatnak, zömük pedig önfoglalkoztató) nem adtak információkat, és a terveikre vonatkozó kérdések elől is elzárkóztak.

A szentlászlói önkormányzat közhasznú munkában 16 főt, a boldogasszonyfai 3 főt foglalkoztatott, közterület rendezési munkákra.

IV/5 A foglalkoztatók nemzetgazdasági ágak szerinti csoportosítása:

Az összegzés problémát jelentett, mert a vállalkozások egy része nem adott magáról információt és az Agrárkamara is megtagadta a náluk bejegyzett vállalkozókról a névjegyzék kiadását. Ezért a térségre vonatkozó összesítésünk a valószínűséget csak részben fedi.

Mezőgazdasági tevékenységet egy cég végez, a foglalkoztatottak száma 110 fő. Feldolgozóipari tevékenységet végez a Nina kft, (56 fő) a Baranya Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet (12 fő), a Mit Süt kft (10 fő). Ezen kívül fafeldolgozó tevékenységet végez Pasztorek József, aki 3 főt foglalkoztat, valamint 8 vállalkozó akik nem foglalkoztatnak személyeket; fémipari feldolgozást végez Horváth Imre vállalkozása, mely 5 főnek ad munkát.

A közszolgáltatásban 43 fő dolgozik.

Az építőiparban 12 vállalkozó dolgozik, zömük nem foglalkoztat.

Kereskedelmi-vendéglátói tevékenységet 9 vállalkozás végez, amelyek nem munkáltatók. Ezen kívül egy-egy személy játékkészítéssel és eladással foglalkozik, 9 személy vállalkozóként kisipari szolgáltatást végez (fodrász, kárpitos, asztalos).

Szállítással kapcsolatos tevékenységet 3 vállalkozó végez. Egyikük 3 főt foglalkoztat, a másik két vállalkozó önfoglalkoztató.

Pénzügyi-ingatlanforgalmazói tevékenységgel foglalkozik két személy.

IV/7 Munkáltatók igényei:

A vállalkozókkal készített interjúink során jelen helyzetükről és jövőbeli elképzeléseikről érdeklődtünk. 3 cégnél volt az elmúlt év januárjához képest létszámleépítés, gazdasági ok illetve piac hiánya miatt. Ezek egyike jelentős mér-

tékben: 40 fővel csökkentette dolgozói létszámát. Valószínűleg a kisvállalkozások sajátosságai miatt is – a vállalkozók döntő többségének semmiféle kapcsolata nincs a Baranya Megyei Munkaügyi Központtal, és nem is igénylik ezt a kapcsolatot, mondván, nem akarnak foglalkoztatni. A nagyobb vállalkozások (a mezőgazdasági szövetkezet, a két cipőipari üzem és a pékség) azonban kapcsolatban állnak az illetékes munkaügyi kirendeltséggel, az elmúlt évek során munkahely teremtő és munkahely megtartó támogatást is kaptak.

A jövőre nézve biztató, hogy az interjúk során megkérdezett vállalkozók közül 12 nyilatkozott létszámbővítési, és beruházási tervekről. Többen hangsúlyozták, hogy szeretnének kapcsolatot teremteni a munkaügyi szervezettel, munkahelyteremtéssel kapcsolatos támogatásokról érdeklődnek.

A vállalkozók zöme megfelelőnek érzi kapcsolatát mind az önkormányzattal, mind a kamarával, amelynél regisztráltatta magát. A munkanélküliség csökkentése érdekében több vállalkozó hangsúlyozta a kormányzati intézkedések szükségességét az adó – és járulékkerhek csökkentésével, valamint a kisvállalkozók támogatásával kapcsolatban.

IV/8 Jövőre néző értékelés, fejlesztési lehetőségek:

A térségben működő vállalkozások fejlesztési elképzeléseit az előző pontban ismertettük.

A szentlászlói önkormányzat jövőre néző tervei elsősorban a falu komfortosabbá tételét, az itt lakók igényeinek kielégítését, valamint az idegenforgalom számára jelentős néprajzi értékek bemutatását célozzák. A közeljövőben új autóbusz megállóhelyet és fordulót szeretnének kialakítani a falu egyik végén; több utcában járdát építenek illetve felújítanak, utat aszfaltoznak, vízelvezető rendszert alakítanak ki. Terveik között szerepel egy új játszótér megépítése is. A sváb néprajzi és helytörténeti értékek bemutatására házat szeretnének vásárolni és berendezni, hogy tájházként működjön. A katolikus templom felújításában is részt

kívánnak vállalni. Törekednek az egységes falukép kialakítására, utcai táblák és tájékoztató jellegű útjelzők elhelyezésére, fásításra, virágosításra. A 2000. évi millenniumi ünnepeken szeretnék felavatni az új sportcentrumot, ahol labdarúgó és kézilabda pálya, és játszótér található. Egy új épület kialakításával egy pénzügyintézetnek és az öregek napközi otthonának szeretnének helyet biztosítani. Több pályázatuk is elbírálás alatt van, melyek a térség turizmusának fejlesztését célozzák.

Boldogasszonyfán a jelenleg egy debreceni kft tulajdonában lévő Fornszekekastély eladásának ügye foglalkoztatja az embereket. Az önkormányzat szeretné, ha munkahely teremtési céllal vásárolnák meg. Szóba került egy idősek otthonának kialakításával kapcsolatos lehetőség is.

Három vállalkozó és a település önkormányzata 1.640.000 Ft összeget nyert egy Phare pályázaton. A vissza nem térítendő támogatást az idegenforgalommal kapcsolatos szálláshelyek kialakítására szeretnék fordítani. A közeli Korcsánypusztán vendégfogadót építenének, Boldogasszonyfán egy családi ház tetőterét építenék be, Terecsenyben pedig a turistaházat alakítanák át vendégházzá. Az idelátogató vendégek a tervek szerint részt vehetnének falusi disznóölésen, ételbemutaton (halételek, libapecsenye), felkereshetnének néhány közeli borospincét, és lehetőség lenne horgászásra is. A tervek megvalósulásához a pályázaton nyert összeggel megegyező összeget saját erőből kell még biztosítaniuk. A fejlesztések befejezése után sok új munkahely létesülhet itt.

V. Foglalkoztatási információk:

V/1 A térség foglalkoztatási mutatói:

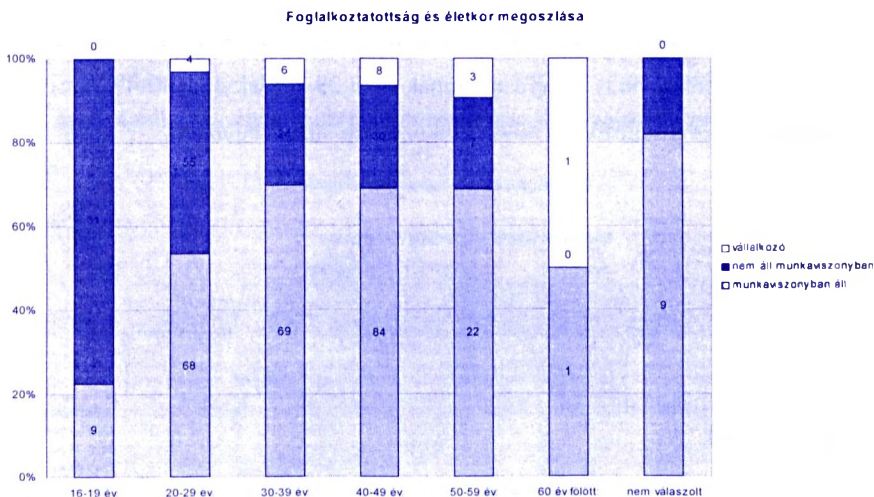
Az interjúk során megkérdezett 434 fő településenkénti bontásban a következő: 322 fő (74%) szentlászlói, 112 fő (36%) pedig boldogasszonyfai. Közülük 262 fő (60%) munkaviszonyban áll, 149 fő (34%) nem áll munkaviszonyban, 22 fő pedig (5%) vállalkozó. Szentlászlón 197 fő áll munkaviszonyban, 104 fő nem áll

munkaviszonyban, 21 fő pedig vállalkozó. Boldogasszonyfán 41 fő munkaviszonyban áll, 32 nem áll munkaviszonyban és 1 fő vállalkozó.

A 434 megkérdezett nemenkénti megoszlása: 50-50 % (217 férfi és 217 nő).

A férfiak közül 134 fő, a nők közül 128 fő munkaviszonyban áll, 63 férfi és 86 nő nem áll munkaviszonyban, 19 férfi és 3 nő pedig vállalkozó. Egy fő az ezzel kapcsolatos kérdésre nem válaszolt.

A megkérdezett 434 fő foglalkoztatottsága korcsoportonként a következőképpen oszlik meg:

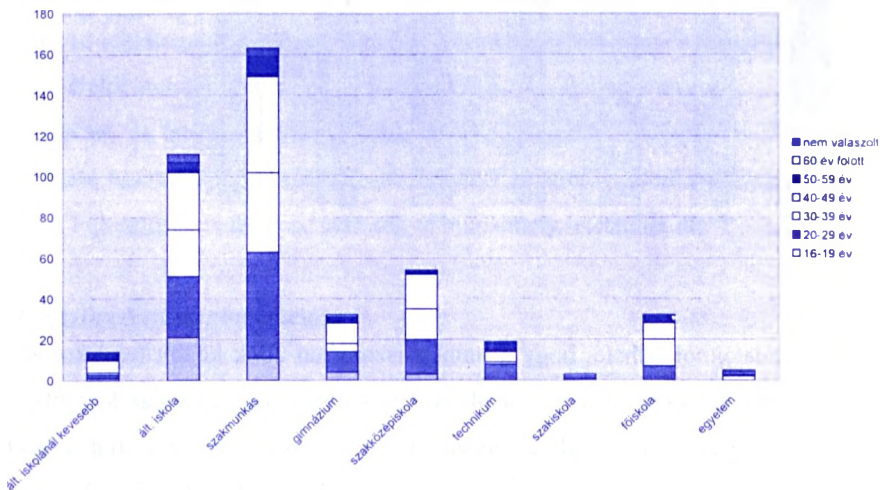

A fenti adatokból látható, hogy a munkaviszonyban állók között (egy korosztályban az összes személyt figyelembe véve) a 40-49 évesek vannak legtöbben, és a 16-19 év közöttiek legkevesebben. A munkaviszonyban nem állók között viszont a 20-29 év közötti korosztály a legnagyobb, őket követi a 16-19 év közöttiek és a 30-39 év közöttiek csoportja.

A 16-19 év közöttiek második helye azért szomorú, mert az ebbe a korosztályba tartozó nőkre még nem jellemző a szülés és az ezzel járó gyermeknevelési támogatás, míg a 20-29 év közöttiekénél ez eléggé jellemző oka a munkaviszonyban nem állásnak. A vizsgált legfiatalabb korosztály valóban nem tud elhelyezkedni, az iskola elvégzése után kevés reményük van az állásba kerülésre.

Az életkorok és az iskolai végzettségek összehasonlítását vizsgálva kitűnik, hogy a 40-49 év közötti korosztályhoz tartozók közül nem fejezték be legtöbben az általános iskolát. Az alapfokú iskolát végeztek és a szakmunkás végzettségük között a 20-29 évesek korosztálya a legnagyobb. A 30-39 év közöttiek között van a legtöbb felsőfokú végzettségű. A gimnáziumi és a szakközépiskolai érettségivel rendelkezők azonos arányban vannak a 20-29 évesek és a 40-49 évesek között. A legtöbb vállalkozó is a 40-49 év közöttiek között található.

Életkor és iskolai végzettség megoszlása

V/2. Munkanélküliek száma, összetétele:

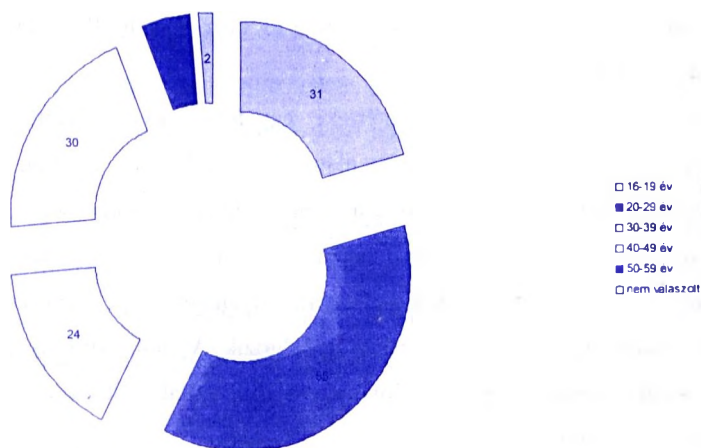
A kérdőiveinkkel végzett interjúk során 71 fő vallotta magát munkanélkülinek. Közülük 59 fő regisztráltak, 1 fő nem regisztráltak és 11 fő pályakezdőnek tartja magát.

Közülük 33 férfi és 26 nő, 5 férfi és 6 nő pályakezdő és az egy fő nem regisztrált személy férfi.

A Baranya Megyei Munkaügyi Központ Szigetvári Kirendeltségének 1999. 06. 20. nyilvántartása szerint a vizsgált területen 88 fő volt munka nélkül, de vizsgálatainkban nem ezzel a számmal dolgoztunk, hanem az interjúk során magukat munkanélkülinek vallók számával, amely a felmérések idején aktuális munkanélküliséget mutatja.

A munkanélküliek életkor szerinti megoszlását diagramunk szemlélteti:

A munkanélküliek életkor szerinti megoszlása

A regisztrált munkanélküliek közül 4 fő az általános iskolát sem fejezte be; 21 fő általános iskolai végzettséggel rendelkezik; 28 fő szakmunkás végzettségű; 3

főnek gimnáziumi, 1 főnek szakközéiskolai érettségije van; 1 fő technikai, 1 fő főiskolai végzettséggel rendelkezik.

Az 1 fő nem regisztrált munkanélkülinek általános iskolai végzettsége van.

(a 11 fő pályakezdőre vonatkozó adatok később!)

A munkanélküliek szakképesítései a következők:

Asztalos, autószerelő, burkoló, esztergályos, gázcsere telepvezető, gépszerelő, gyors-és gépiró, növénytermesztő gépész, mélyépítő üzemmérnök, ruhakészítő, számítógép kezelő, szövőnö, vasutas: 1-1 fő.

Cipőfelsőrész készítő, géplakatos, postaforgalmi ügyintéző, szobafestő: 2-2 fő.

Élelmiszer tartósító 3 fő; mezőgazdasági gépszerelő 4 fő; kőműves 6 fő.

V/3 Megváltozott munkaképességűek:

A megkérdezett 434 főből 41 fő (9,4%) vallotta magát megváltozott munkaképességűnek, de az ezzel kapcsolatos további kérdésekre csak 16 fő (39%) válaszolt.

A válaszadók közül 4 fő életkora 30-39 év közötti, 9 fő 40-49 év közötti, 3 fő pedig 50-59 év közötti.

Munkaképesség csökkenésük mértéke: egy főnek orvosi bizottság nem állapította ezt meg, 4 személynek 50% alatti, 8 főnek 50%-os, 2 főnek 67% III. csoportú és 1 főnek 67% II. csoportú a munkaképesség csökkenése.

A munkaképesség csökkenés okaként 7 személy születési vagy gyermekkori betegséget, 3 fő balesetet, 6 fő pedig valamilyen betegséget nevezett meg.

A megkérdezettek közül 9 fő jelenleg dolgozik. A munkaviszonyban nem álló 7 fő közül 3 személy szeretne a jövőben munkát vállalni, de csak egy fő érzi úgy, hogy erre esélye is van.

A dolgozni akarók segítése fontos feladat kell, hogy legyen az elkövetkező időben. A megváltozott munkaképességű személyek esetén ki kell szűrni azokat a foglalkozásokat, amelyekben nem foglalkoztathatóak. A megmaradt munkavégző képességük hasznosítása érdekében a munkaügyi kirendeltséggel fel kellene

venniük a kapcsolatot, és tájékozódni a velük kapcsolatos támogatási és szolgáltatási lehetőségekről.

V/4. Pályakezdők:

A vizsgált regisztrált munkanélküliek közül 11 fő pályakezdő.

A pályakezdők között 2 fő általános iskolai végzettséggel rendelkezik, 3 fő szakmunkás végzettségű, 4 főnek szakközépiskolai érettségije, 1 főnek technikus és 1 főnek főiskolai végzettsége van.

A megkérdezett 434 főből összesen 36 fő tanul még, ők a közeljövőben fejezik be iskolai tanulmányaikat és válnak munkavállalókká. Közülük 24 fő középfokú, 12 fő pedig felsőfokú oktatási intézményben. A férfiak közül 18 fő középfokú, 2 fő felsőfokú, a nők közül 6 fő középfokú, 10 fő pedig felsőfokú oktatási intézményben tanul.

Várható végzettségek a középfokú oktatási intézményben tanulóknál: asztalos, kőműves, eladó, hentes, erdész, külkereskedelmi ügyintéző, magasépítési technikus, rendőr, érettségi bizonyítvány. A felsőfokú oktatási intézményben tanulók várható végzettsége: szülésznő, tanító, tanár, állattenyésztő üzemmérnök, közoktatás vezető, agrármérnök, programtervező matematikus, mérlegképes könyvelő, védőnő.

Megkérdeztük a pályakezdő fiatalokat, hogyan szeretnék jövedelemszerző tevékenységet folytatni. A válaszok a következők voltak: 8 fő szeretne teljes munkaidős munkaviszonyt létesíteni, 1 fő gondolkodik vállalkozás indításáról, 1 fő pedig külföldön szeretne munkaviszonyba állni.

V/5 A hat hónapnál hosszabb ideje munka nélkül lévőkéről:

Adatok az elmúlt években tapasztalt munkanélküliséggel kapcsolatban:

A regisztrált munkanélküliek aránya 1994-1998 között: (forrás: OMMK Regisztrált munkanélküliek száma az állandó lakhelyük szerint 1994-98)

	Boldogasszonyfán:	Szentlászlón:
1994	23,66%	13,98 %
1995	23,88 %	12,8 %
1996	24,69 %	16,49 %
1997	23,46 %	15,5 %
1998	25,75%	13,13%

Az adatok összehasonlításából látható, hogy Boldogasszonyfa a munkanélküliséggel jobban sújtott település, a munkanélküliségi ráta itt az elmúlt évben érte el a csúcst. Szentlászlón 1996-ban volt a legtöbb munkanélküli, az elmúlt évben jelentős csökkenés volt tapasztalható.

A tartós munkanélküliek arányának alakulása a munkanélkülieken belül:

	Boldogasszonyfán	Szentlászlón:
1994	70,97 %	68,97 %
1995	64,06 %	56,6 %
1996	66,13 %	51,72 %
1997	57,89%	50 %
1998	83,33 %	68,09 %

Az összehasonlításból látható, hogy Boldogasszonyfán az elmúlt évben volt a legnagyobb a tartós munkanélküliek aránya a munkanélkülieken belül, több mint 80 %! Ugyanez a mutató Szentlászlón is megközelítette a 70 %-ot. Ebből az a szomorú tapasztalat szűrhető le, hogy amely munkavállaló elvesztette a munkáját, nehezen talál újat. Főként a 40 év felettiiek helyezkednek el nagyon nehezen munkanélkülivé válásuk után, teljesen elvesztik reményüket, az elhelyezkedéshez szükséges új ismeretek elsajátításához alkalmatlannak érzik magukat. A munkáltatók sem foglalkoztatják őket szívesen. Sokan ezért választják az inaktivitást azzal, hogy orvosi bizottságtól kérik, állapítsák meg munkaképesség

csökkenésüket. Ha ez megtörténik, rokkantnyugdíjat vagy rendszeres szociális segílyt kaphatnak.

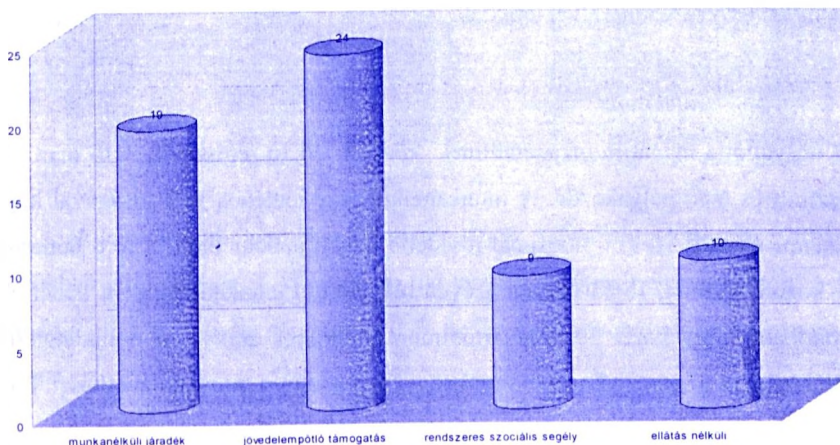
A jövedelemptóló támogatásban részesültek számának alakulása az elmúlt években:

	Boldogasszonyfa	Szentlászló:
1996	31 fő	27 fő
1997	27 fő	24 fő
1998	36 fő	27 fő

Szentlászlón 1996-hoz képest nem változott a jövedelemptóló támogatásban részesülők száma, Boldogasszonyfán viszont 16%-kal nőtt a számuk. Ezen a településen – bár lakosságát tekintve kisebb helység, mint a körjegyzőségi székhelyközség – létszámában mindig magasabb volt a jövedelemptóló támogatásban részesültek száma.

Az interjúk során a munkanélküliségi állapotra vonatkozóan több kérdést is feltettünk. Ezek egy része a munkanélküli idő hosszúságára, mások a munkanélküliség ideje alatti tevékenységekre kérdeztek rá.

A munkanélküliek ellátás szerinti megoszlása

A 62 fő munkanélküli közül 19 fő munkanélküli járadékot, 24 fő jövedelemptóló támogatást, 9 fő rendszeres szociális segílyt kapott, 10 fő semmilyen ellátásban nem részesült.

Közülük 25 fő hat hónapnál rövidebb ideje, 15 fő hat hónap-1 év közötti 30 fő egy éven túli idő óta nem talált munkát.

Ebből az adatsorból kitűnik, hogy a munkanélküliek közül 45 fő (64 %) tartósan, hat hónapnál hosszabb ideje nem tudott elhelyezkedni. (ez az arány egyezik az országos adatokkal, melyek a regisztrált munkanélkülieken belül a tartós munkanélküliek arányának emelkedéséről szólnak.)

A megkérdezettek közül 42 fő (60 %) először munkanélküli, 28 fő (40 %) már régebben is volt munkanélküli. Nemenkénti megoszlás: a férfiak 71%-a először, 29%-a nem először munkanélküli. A nőknél az arány 50-50 %.

A munkahely elvesztésének okai: 22 fő (32%) létszámleépítés miatt, 13 fő (19 %) önmaga távozott, 32 főnek (49 %) pedig a munkahely megszűnése miatt kellett otthagynia munkahelyét.

Kitűnik ebből az adatsorból, hogy az emberek 81%-a önhibáján kívül vesztette el munkáját.

59 fő (83%) tett lépéseket annak érdekében, hogy ismét dolgozhasson: tájékozottságukat növelték, önbizalmukat erősítették, szakmai tudásukat növelték, jogosítványt szereztek, nyelvet tanultak.

V/6 Női munkanélküliek:

33 nő vallotta magát munkanélkülinek, közülük 26 fő regisztrált, 1 fő nem regisztrált és 6 fő pályakezdő. A munkanélkülisége idejének hosszúságával kapcsolatos adatok: 10 fő 6 hónapnál rövidebb ideje munkanélküli, 8 fő 6 hónap-1 év közötti idő óta, 15 fő viszont 1 éven túli idő óta munkanélküli. Itt ismét elmondható, hogy közel 50 % a tartós munkanélküliek aránya. A munkanélküli nők közül 24 fő vette igénybe a munkaügyi kirendeltség munkaközvetítését, 2 fő

képzési támogatásban részesült, 1 fő pedig közvetítéssel, képzéssel és vállalkozóvá válással kapcsolatos támogatást is kapott.

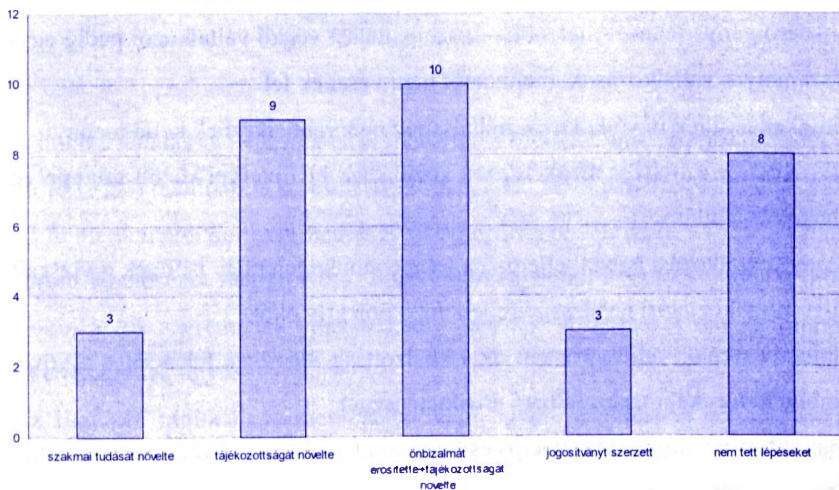
A szolgáltatások közül 2 fő élt a munkavállalási tanácsadás lehetőségével.

Arra a kérdésünkre, hogy: „mi hátráltatja az elhelyezkedésben?” 28 személy válaszolta azt, hogy a szűkös munkalehetőség, 14 személy pedig a közlekedési nehézségeket is megjelölte.

4 személy ezen kívül még felkészületlennek érzi magát, 1 fő a pénzhányban, 4 fő a gyakorlat iránti kereslet hiányában, 3 fő pedig egészségi állapotában látja az elhelyezkedése korlátját.

Az elhelyezkedési esélyek növelése érdekében tett lépéseket szemlélteti a következő diagramm:

A nők elhelyezkedés érdekében tett lépesei

Azok, akik nem tettek lépéseket elhelyezkedésük érdekében, az okokat a következőkben jelölték meg: 1 fő már nem tud tanulni, 4 főnek nehéz a bejárás, 1 fő családja miatt nem tudja megoldani, 2 fő pedig egyéb okban jelölte meg passzivitását.

V/7-8 A munkanélküliség fő okai a térségben – munkavállalási nehézségek:

Interjúink során a témával kapcsolatos kérdéseket is tettünk fel.

A munkanélküliek elhelyezkedésük korlátjaként a szűkös munkalehetőséget, a közlekedési nehézségeket, illetve többen mindkettőt megjelölték. Ezen okok mellett az egészségi állapot, a felkészületlenség, a szakmai tudás illetve gyakorlat hiánya, valamint a gyakorlat iránti kereslet hiánya is korlát az elhelyezkedésben.

Tény tehát, hogy a vizsgált településeken nem sok munkalehetőség van, 10 főnél nagyobb létszámot foglalkoztató munkahely is összesen 3. A közlekedési lehetőségek Boldogasszonyfáról nagyon korlátozottak, több műszakos munkába járni erről a településről lehetetlen. Falubusz viszont van, amelyet eddig szociális, oktatási és egészségügyi célokra használtak.

A vizsgált körjegyzőség területén olyan új munkáltató nincs, amelynek tömeges munkaerőigénye lenne. A települések szolgáltatást végző vállalkozói pedig egy-két személyes vállalkozások, munkaerőt nem vesznek fel.

A munkanélküliek új vállalkozás indításához nem rendelkeznek kellő mennyiségű tőkével – az összes megkérdezett közül csak 11 fő terveik között szerepel új vállalkozás indítása.

Néhány foglalkozási ágban jellemző a fekete munka jelenléte is. Ezek a vizsgált terület foglalkoztatási nehézségeire jellemző objektív okok.

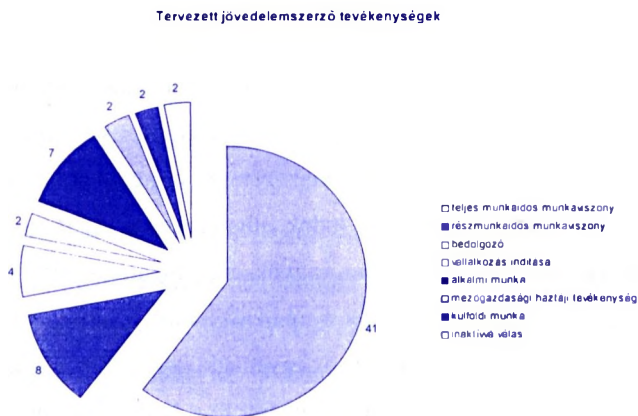
Szubjektív oknak véljük viszont az iskolázottság alacsony fokát és a jövővel szemben helyenként tapasztalható érdektelenséget.

Napjainkban a változó információs és kommunikációs kihívások miatt a munkavállalóknak állandó tanulásra volna szükségük, hogy meg tudják őrizni munkahelyüket, és ugyanígy állandó tanulásra és alkalmazkodásra lenne szükség a munkanélküliek részéről is, hogy állásba kerüljenek.

Tapasztalat azonban, hogy azok az emberek, akik már hosszabb ideje munka nélkül vannak, redukálják kapcsolataikat, mozgásukat, szinte bezárkóznak. Elvesztik érdeklődésüket, nem látják értelmét a tanulásnak sem.

V/9 A munkára való hajlandóság:

Megkérdeztük azokat az embereket, akik munkanélkülinek vallották magukat, hogyan szeretnék jövedelemszerző tevékenységet folytatni. Az eredményeket a következő diagram mutatja:

A munkavállalással kapcsolatos aktivitásról is érdeklődtünk interjúink során. 66 fő (92%) önállóan is keresett állást. Közülük 37 fő ismerősöktől érdeklődött, 12 fő munkáltatót keresett meg, 8 fő újsághirdetésre válaszolt, 9 fő pedig mind a három lehetőséget megpróbálta. Ezen eredményekből is látható, hogy a munka nélkül lévők szeretnék elhelyezkedni, tesznek is lépéseket munkavállalásuk sikerességének ügyében.

Az illetékes munkaügyi szervezettel való együttműködésben 53 fő (89%) a munkaközvetítési, 5 fő (8%) pedig a képzési támogatást vette igénybe. 1 fő pedig képzési, és vállalkozóvá válási ügyben is kapott támogatást.

A munkaügyi szervezet szolgáltatási lehetőségeit azonban csak 4 fő vette igénybe, ők a munkavállalási tanácsadást jelölték meg.

Az álláskereső klub szolgáltatásait azonban senki nem vette igénybe, pedig a munkára kész ügyfelek egyik leghatékonyabb segítségi formája ez.

Azok közül, akik az elmúlt 5 évben dolgoztak, 1 fő foglalkoztatása után kapott munkáltatója bértámogatást, 2 fő után pedig munkahelyteremtő beruházással kapcsolatos támogatást. (de a foglalkoztatottak tudomása szerint foglalkoztatásuk után munkáltatójuk nem igényelt foglalkoztatással kapcsolatos támogatást.).

A témával kapcsolatban összességében elmondható, hogy a munkanélküliek nagy része szeretne újra dolgozni, zömmel teljes munkaidős munkaviszonyban. Saját ismeretük és lehetőségeik szerint az elhelyezkedésük érdekében tesznek is lépéseket, de a sikertelenség okait következetesen végiggondolni már csak kevesen hajlandók. Így például: nem tudok elhelyezkedni, mert nincs megfelelő szakmám, elavult a tudásom, nem vagyok elég rugalmas, stb. A munkaügyi központok szolgáltatási lehetőségei a munkavállalási nehézségekkel kapcsolatban is tudnak segítséget nyújtani, ha az egyénnek van konkrét elképzelése.

Sajnos, a társadalomban még nem elfogadott az a szemlélet, hogy a munkanélküli járadékot az állását veszített személy azért kapja, hogy intenzíven állást keressen, illetve végiggondolva helyzetét – ha hiányosságai vannak, megtalálja azokat a lehetőségeket, amelyek igénybevételével javíthat munkaeő piaci helyzetén. Az ilyen irányú motiválásban nagyobb szerepet kell kapnia az országos tömegtájékoztatásnak, a munkaügyi központoknak és az önkormányzatoknak is. Amennyiben pedig a versenyszférában való munkavégzésre nem alkalmas a munkanélküli, a támogatott munkahelyeken való foglalkoztatás indokolt.

V/10 A helyi intézmények tevékenysége, aktivitása a foglalkoztatáspolitikai terén:
A vizsgált önkormányzatok csak néhány kisebb és rossz állapotban lévő ingatlanal rendelkeznek. Ezek az igényektől függően alkalmasak lehetnek új munkahelyek teremtéséhez. A közösségi információs és kommunikációs lehetőségeket elősegítő teleház szükségességét a körjegyzőség tagjai érzik, terveik között szerepel is egy ilyen szolgáltatóház létrehozása, de konkrét lépések ez ügyben még nem történtek.

A térségben működő egyesületek, alapítványok céljai között nem szerepel a foglalkoztatási problémák enyhítése. Munkanélküliek érdekvédelmi csoportja nem alakult.

Közhasznú foglalkoztatást mindkét önkormányzat végez.

Több beadott pályázatuk is elbírálásra vár, ezek sikeressége esetén új munkalehetőségek teremthetők, konkrétumokról azonban nem szóltak.

A munkavállalók érdekeinek védelmével foglalkozó civil szerveződésről nem tudunk.

V/11 Fejlesztési lehetőségek, jövőre néző értékelés

A fenti helyzetleírásból egyértelműen kitűnik, hogy a térség munkavállalói alulképzettek. A megkérdezettek 25,5%-a csak általános iskolát végzett, 3,2 % még azt sem. Problémának érezzük azt is, hogy a munkaviszonyban állóknak csak 30%-a nyilatkozta azt, hogy akar a közeljövőben tanulni, 70%-nak ez nem áll szándékában. Napjainkban azonban elengedhetetlen a folyamatos képzés, tanulás, mely a kor igényeinek megfelelően felkészült munkavállalókkal számol.

Mint a munkanélküliekkel készült interjúkból kitűnik: közülük csak kis hányad él a képzés, tanulás lehetőségével munkanélkülisége ideje alatt.

Ebben szerepet játszik a tájékoztatatlanságuk és az érdeklődésük hiánya is.

A fejlesztési elképzelések között elsőként kell szerepelnie az emberi erőforrások fejlesztésének. Fontos feladat a munkanélküliek megfelelő tájékoztatása és a tanulásra motiválása mind az önkormányzat mind a településeken működő civil szervezetek mind a munkaügyi kirendeltség munkavállalási tanácsadó szolgáltatása részéről.

A tartósan munka nélkül maradóakra fokozott figyelmet kell fordítani. Szociális körülményeik és helyzetük figyelembevételével védett munkahelyek kialakításával kell lehetővé tenni számukra az újra munkába állást. Ugyancsak nagy probléma a pályakezdő állástalan fiatalok helyzete. A fejlesztés és létszámbőví-

tést tervező vállalkozók figyelmét fel kell hívni ezekre a fiatalokra, és ösztönözni kell őket arra, hogy ezeket a fiatalokat alkalmazzák.

A jövőre nézve fontos feladat az is, hogy a munkaügyi kirendeltség és a a térség vállalkozói egymásra találjanak. Együttműködésük következtében új munkahelyek létesülhetnek és a kirendeltség több állást tud felajánlani a munkanélkülieknek.

V/12 Egyéb:

Interjúink során a válaszadókat megkértük, hogy fontossági sorrend szerint véleményezzék különböző, munkavállalással kapcsolatos szempontot. A 12 szempont: megfelelő fizetés, helyben legyen, szakmájával kapcsolatos legyen, ne legyen több műszak, jó legyen a munkaviszony a munkatársakkal, független munkakör, előrelépési lehetőség, üzemi étkezés, becsületesség, változatos munka, képességek felhasználása, biztos állás.

Ezt a kérdéssort minden megkérdezettnek feltettük, munkaviszonyban állóknak és munkaviszonyban nem állóknak egyaránt, végül 346 fő adott választ, a következőképpen:

Mind a két csoport számára a munkavállalással kapcsolatos legfontosabb szempont a megfelelő fizetés. Ezt követően a 2. – 5. helyen ugyanazok a szempontok szerepelnek, de különböző rangsorban. A munkaviszonyban állók a második legfontosabb szempontnak a becsületességet, míg a munkaviszonyban nem állók a biztos állást helyezték. Az ezt követő rangsor a munkaviszonyban állóknál: képességeim felhasználása, biztos állás, jó viszony a munkatársakkal. A munkaviszonyban nem állók rangsora: becsületesség, képességeim felhasználása, jó viszony a munkatársakkal.

A fenti adatokat értékelve kitűnik a két csoport gondolkodása közötti különbség: a munkaviszonyban nem állóknak a biztos állás nagyon fontos (jelen helyzetében ezt szeretné² elsősorban elérni) a munkaviszonyban állóknál a végzett munkához kapcsolódó értékek számítanak sokat.

VI. A térség erősségeinek és gyengeségeinek számbavétele:

Erősségek:

- Földrajzi fekvésénél fogva összekötő kapocs lehet Baranya és Somogy megye között.
- Természeti környezete alkalmas az idegenforgalom fogadására. Megfelelő tökebefektetéssel sok ember számára teremthető itt munkahely.
- A megtelepedett vállalkozásoknak mind a feldolgozóipari, mind a vendéglátással kapcsolatban reális fejlesztési, létszámbővítési elképzeléseik vannak.
- A magánkézbe került földterületek – megfelelő növényi kultúrák termelésével – alkalmasak lehetnek a háztáji kiegészítő gazdálkodásra, megfelelő termelési tapasztalattal pedig esetleg mezőgazdasági vállalkozás kialakítására is.
- Az itt élő emberek zöme igényes környezetével szemben, sokat tesznek mind falujuk, mind egyéni boldogulásuk érdekében. Ez a vendégfogadás szempontjából fontos tény.
- A térségre jellemző a nemzeti hagyományok ápolása, kézműves tevékenységek oktatása. Ezekre építve táborok, találkozók szervezésére lenne lehetőség.

Gyengeségek:

- Az emberek alacsony iskolai végzettsége, mobilitás hiánya.
- Rossz közlekedési viszonyok a hátrányosabb helyzetű településen.
- Tökeszegénység, néhol alulinformáltság.
- A vállalkozásokat segítő információs hálózat illetve kommunikációs lehetőségek hiánya.
- Vendégfogadásra alkalmas helyek szűkössége.

VII. A térség fejlesztési lehetőségei:

- Teleház létrehozása pályázati lehetőségek segítségével, hogy az itt élők a megfelelő információkhoz megfelelő időben hozzájuthassanak.
- A munkanélküliek munkavállaláshoz szükséges szakmai ismeretekre való felkészítése - a vállalkozásokkal kapcsolatban vázolt fejlesztések megvalósulása

esetén (pl. cipőfelsőrészek gyártásának megtanulása a Nina Kft. bedolgozói munkájának elvállalásához).

- A térség érintetlen természeti kincseinek és kulturális örökségének jobb kihasználása: a térségről kiajánlás készítése, a környező hasonló törekvéseket mutató cégekkel, önkormányzatokkal összefogva olyan fejlesztési elképzelések kidolgozása, mely hosszabb időre is programot ad az ide látogató turistáknak.

E célhoz az erőforrásokat koncentrálni lenne szükséges; gazdasági társaság létrehozásával és működtetésével pályázati lehetőségekre lehetne mozdulni, a megvalósítást pedig célirányosan végrehajtani.

- Olyan növénykultúrák termelése, melyekhez nem kell magasabb iskolai végzettség, sok élőmunka ráfordítást igényel, viszonylag kis befektetéssel termelhető és a megtermelt áru értékesíthető.

VIII. Lehetséges foglalkoztatási programok ötleteinek bemutatása, melyek a térség foglalkoztatási, népesség megtartási helyzetét javíthatják:

Az **idegenforgalom** terén – úgy érezzük – nagy lehetőségek lennének az előrelépésre, különösen akkor, ha kereskedelmi szálláshelyek létesülnének. Szükséges lenne kihasználni a **szigetvári termálfürdő** és a Somogy megyei **Kaposvár** közelségét. A termálfürdő adottságait ötvözni kellene a térség természeti és kulturális adottságaival, és az idelátogatóknak komplex programokat összeállítani: gyógykezelés a termálfürdőben, gyalogos és kerékpáros túrázás, horgászat, vadászat, helyi étel és italspecialitások kínálása, népi hagyományok és kézműves mesterségek oktatása, kulturális programok, kiállítások, színházlátogatás szervezése. E programok szervezésére és bonyolítására gazdasági társaság alakulhatna, mely összefogná a személyszállító vállalkozót, a szállásadó és vendéglátó üzletembert, a kulturális és idegenforgalmi programok szervezőjét, a népi kismesterségek oktatóját stb.

A szigetvári termálfürdő a környék természeti kincse. A 800 m mélyről feltörő 62 C fokos gyógyhatású víz - amely 1997 óta minősített gyógyvíz – nátrium kloridos, alkáli hidrogén karbonátos hévíz. Magas ásványi só tartalma és az oldott ionos bróm, jód és fluorid tartalma révén kiválóan alkalmas reumatikus izületi és mozgásszervi betegségek kezelésére, operációk és csonttörések utáni rehabilitációs kezelésekre és nőgyógyászati problémák enyhítésére. A víz ásványi só összetétele lehetővé teszi, hogy a magas vérnyomásban szenvedők és a szívbetegek is használják a télen-nyáron nyitva tartó fürdőt.

A Szigetvárra látogatók megtekinthetik Zrínyi Miklós várát és a vár-múzeumot, a fő téren található dzsámit, amely jelenleg katolikus templomként működik, benne a barokk kor festőjének, Dorfmeister Istvánnak a vár elfoglalását és visszafoglalását ábrázoló freskóját, valamint a Szigetvárt Kaposvárral összekötő 67. számú út mentén található Török-Magyar Barátság Parkot.

Kaposváron egész évben számos kulturális program, múzeum és kiállítás megtekintésének lehetősége várja a látogatókat.

Vizsgált területünkön a népi hagyományokra alapozva **nemzetiségi találkozók**-ra ezután is sor kerülhetne. (az önkormányzatok egy ízben már megszervezték a térségből elszármazottak találkozóját).

A **diákturizmusra** alapozva a már működő **nyári kézműves táborokat**, játszóházakat ki kellene bővíteni, lehetőséget teremteni az egész nyáron át tartó ilyen jellegű programok megvalósítására. Nemcsak a fiatalok, de a felnőttek, sőt a hosszabb ideig itt tartózkodó külföldiek részéről is nagy érdeklődés van a népi kismesterségek elsajátítására, népi táncok tanulására. Kár lenne kihasználatlanul hagyni az itt élő pedagógusok e téren megmutatkozó tehetségét.

A térség adottságai között meg kell még említeni a közelben található Alma-mellék és Sasrét között közlekedő **kisvasutat**, mely Magyarország egyetlen menetrendszerűen működő kis nyomtávú vasútvonala. A vasúttal tartalmas és élményekben gazdag kirándulást lehet tenni a **Zselic** szép részére. A Sasrétre látogatók az erdei iskolában megismerhetik e vidék **növény és állatvilágát** is.

Az országszerte ismert **ibafai pipamúzeum** is a közelben található. Almáskeresztúron a **Johe Galériát**, Patapoklosiban a **műemlék kazettás református templomot** lehet meglátogatni.

A boldogasszonyfai **Hoffer János Múzeumban** a népművészet mesterének fa-faragásaiból rendezett szép gyűjteményét tekinthetik meg az érdeklődők. 100 km-es körzeten belül található a Duna-Dráva Nemzeti Park is csodálatos növény és állatvilágával.

Gyógynövénygyűjtés, fűszer – és gyógynövénytermelés: A gyógynövények gyűjtéséhez befektetés nem szükséges. Növénygyűjtési és kezelési ismeretre lenne csak szükség, ezt egy tanfolyam kapcsán el lehetne sajátítani. Szárításra alkalmas padlások szinte minden portán vannak, szárító tálcák készítésével pedig hatalmas szárító felületeket lehet létesíteni.

Megfelelő növényi kultúrák termelésére a gyógynövények illetve a fűszernövények körében lenne lehetőség. Ezeket a növényeket viszonylag kis befektetéssel, kis területen lehet termelni, de nagyon munkaigényesek. Boldogasszonyfán néhány évvel ezelőtt már volt próbálkozás: akkor majorannát termeltek.

Felvásárlási lehetőséget az alig 70 km-re, **Baksán** található **gyógynövény feldolgozó üzem** biztosítana. Az üzem tulajdonosa elmondta, hogy olyan nagy mennyiségű gyógy-és fűszernövény szállítására volt megrendelése eddig minden évben, hogy az Alföldről és Észak-Magyarországról valamint külföldről kellett vásárolnia, hogy a megrendelését teljesíteni tudja.

Az általunk vizsgált területen is olyan nagy mennyiségű és egész évben gyűjthető növények élnek, amelyek több család megélhetését is biztosítanák.

Azok a családok pedig, ahol felhasználható földterület van, termelhetnek is gyógy-illetve fűszernövényeket. A gyógynövény feldolgozó üzem tulajdonosa példaként említette, hogy 1 hektár földterületen 300-500 ezer Ft értékű körömvirág termelhető. A vállalkozó szívesen ad tájékoztatást a termeltetéssel kapcsolatban és biztosítja a vetőmagot illetve palántát is. Nagyobb mennyiségű növény

gyűjtése vagy termelése esetén a feldolgozóüzembe történő szállításról is gondoskodik. E programhoz kapcsolódhatnának az őstermelői igazolvánnyal rendelkezők is.

A gyógynövénytermeléssel kapcsolatban érdemes lenne kihasználni a különböző pályázati lehetőségeket is. Jó példa a **Pécsi Termelőiskola**, ahol gyógynövénytermelést is oktatnak. A cég az OFA pályázatán nyert összegből valósítja meg programját: másfél év során egy tanfolyam keretében sajátítják el a hallgatók a szükséges ismereteket, és közben növényeket termelnek és értékesítenek is. A program nagyon hasznos, mert tanulást és munkát egyaránt ad a résztvevőknek, akik a termelésben is érdekeltek. Ugyanakkor védett munkahely is, a programban részt vevő munkanélküliek nem egyik napról a másikra kerülnének vissza a munka világába, lenne idejük az átállásra.

Gyümölcs és zöldségtermelés: Magyarországon a földterületek eloszlása egyenetlen: egy személyre átlagban 3,6 ha földterület jut, de a megművelhető földek 80%-a a birtokosok

20%-nak kezében van. Olyan növénykultúrákat kell tehát termelni, amelyekkel kis területen is nagy hozamot lehet elérni. Ilyennek gondoljuk a gyümölcsstermelést és a sok gondozást, élő erőt igénylő zöldségféléket.

A vizsgált területen a gyümölcs és zöldségtermelést is - a kettőt kombinálva, mivel a gyümölcsfák 5-6 év alatt fordulnak termőre - érdemes lenne elkezdni. Az Európai Unió erősen korlátozza az egyes országok mezőgazdasági termékeinek eladását. A zöldség és gyümölcsstermeléssel kapcsolatban azonban nincs ilyen korlátozás, tehát bármekkora mennyiséget értékesíteni lehet, ha arra van piaci kereslet. Fontos lenne érdeklődők esetén annak utána járni, hogy mely zöldség – és gyümölcsfajtákra van kereslet, milyen technológia szükséges a termeléshez, stb. Mivel a térségben környezetszennyező forrás nincs, a **biotermelés** felé kellene indulni, mert ma az emberek számára egyre fontosabb a vegyszer nélküli termékek fogyasztása. A gyümölcsöket szárításra és tartósi-

tásra is lehetne értékesíteni: a közeli szigetvári konzervgyárban meg lenne a tartósításra alkalmas feldolgozó kapacitás – sajnos, a cég helyzete nem stabil. Az üzemet működtető kft. székhelye Mohácson van, az elmúlt évben is onnan illetve az Alföldről hozták a feldolgozandó nyersanyagot. A cég értékesítési nehézségekkel is küzd: az orosz piac, amely termékeikre biztos vevő volt, fizetés-képtelen.

Az aszalt gyümölcsök készítésére is lenne kereslet, ehhez azonban meglehetősen nagy beruházásra van szükség. Tőke megléte esetén azonban – megfelelő pályázati lehetőségek kiaknázásával – nem lehetetlen a megvalósítás, és szintén munkát biztosítana mind a gyümölcsstermelés, mind az aszalóüzem.

Fontos lenne a zöldség feldolgozásához megfelelő feldolgozó kapacitás keresése. A feldolgozás lehetséges módja a savanyítás. Szintén tőkebefektetéssel kis kapacitású savanyító üzem létesülhetne – ahol akár jellegzetesen helyi ízesítésű specialitások készülhetnének a helyi idegenforgalom számára.

IX. Az erőforrás térkép felhasználásának, terjesztésének tervei, ötletei, megvalósításának módja:

Terjesztés: a kiadványt terjeszteni szeretnénk az önkormányzatok, a térségben működő alapítványok, egyesületek, a Szigetvári termálfürdő német kapcsolatai, a német és angol nagykövetség, a kamarák, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a környék pénzintézetei körében.

Megvalósítás: az önkormányzatok, mint a térséggel kapcsolatban a legkompetensebbek ennek a letéteményesei. Az önkormányzatok ismerik a térség munkaerő állományát, mozgósíthatják az embereket. Ők működtetik a szociális ellátó rendszereket is. Fontos lenne minél több pályázatot készíteniük a fenti témákban. Amennyiben a felsoroltak közül bármelyik témát meg akarnák valósítani, a siker érdekében hozzáértő és a térségért tenni akaró szakember segítségét és tapasztalatát kell igénybe venniük mind a különböző pályázatok készítésénél, mind a tényleges megvalósításnál.

A kiadvány terjedelmi korlátai nem teszik lehetővé az összes, az erőforrás térkép készítése során tudomásunkra jutott információ közlését, de alapítványunk munkatársai ezen adatokat az érdeklődők rendelkezésére bocsátják.

A vizsgált települések neves személyiségei:

Dr. Vargha Károly (1914-1993) Zselic-kutató, A Janus Pannonius Tudományegyetem német tanszékének vezetője, a Baranya Megyei Honismereti Munkabizottság elnöke volt. Gyermekkorát Szentlászlón töltötte, és kívánsága szerint itt is temették el.

Dr. Vargha László Szentlászlón született. A Janus Pannonius Tudományegyetem Jogtudományi Karának egyetemi tanára. A grafológia nemzetközi hírű szakértője.

Szirmainé Bayer Erzsébet festőművész itt született, jelenleg Kaposváron él. Több képét a szülőföld és a gyermekkor emléke ihlette. Számos hazai és külföldi kiállítása volt. Műveiről hamarosan könyv jelenik meg.

Háber József (1919-1997) A pécsi Tüdőgyógyintézet igazgató főorvosa volt. Kutatóként és gyógyítóként a tüdőgyógyászattal, ezen belül a bányászok bronchitiszével foglalkozott.

Hoffer János (1890-1977) Fafaragó mester volt, munkásságáért megkapta a „Népművészet Mestere” címet. Alkotásaiból állandó kiállítás látható Boldogasszonyfán.

Felhasznált irodalom:

Baranya megye kézikönyve Bo & Bo Bt – Ceba Kadó – Gruppa Bt. 1997

Baranya megye statisztikai évkönyve 1994, 1995, 1996, 1997, 1998

OMMK Regiszt. munkanélküliek száma az állandó lakóhelyük szerint (1994-98)

Magyar Közlöny 1994-97

Dr Kóczán - Dr.Tahin - Salamon: Egészségsszociológiai felmérés

(Soros Alapítvány 1998)

Fontos címek, információs lehetőségek:

- Boldogasszonyfai Polgármesteri Hivatal** 7937 Boldogasszonyfa, Kossuth u.8.
Telefon: 73/354-114 Polgármester: *Neiczner József*
- Szentlászlói Polgármesteri Hivatal** 7936 Szentlászló, Rákóczi u. 27. Telefon:
73/354-001 Polgármester: *Bognár József*
Jegyző: *Dr. Szilvas Tamás* Szentlászló, Rákóczi u. 27. Telefon: 73/354-001
Orvos: *Dr. Bengerno Miklós* Szentlászló, Kossuth u. 19. Telefon: 73/354-003
- „**Szentlászlói Iskoláért Alapítvány**” képviselő: *Szarvasné Finta Erika*
Szentlászló, Kossuth u. 17. Telefon: 73/354-101
Számlaszám: Szigetvári Takarékszövetkezet 50800056-11001610.
- „**Szentlászló Közalapítvány**” képviselő: *Pomozi Tiborné*
Szentlászló, Kossuth u. 81. Telefon: 73/354-184
Számlaszám: OTP 11731094-20006383
- **Horgásztanya Kemping:** Boldogasszonyfa szállás, étkezés, szabadidős tevékenységek információ: *Szitás Sándor* telefon: 73/354-123
- **Termálfürdő:** Szigetvár, Tinódi u. 23. Telefon: 73/312-840
- **Gazda söröző és panzió:** Szentlászló, Kossuth u. 62. Telefon: 73/454-638,
Szállás, magyaros és német tájjellegű ételek
- **Erdei Kisvasút** Sasrétre: információ: Almamellék, vasútüzem
telefon: 73/354-254
- Hoffer János Emlékmúzeum:** Boldogasszonyfa telefon: 73/454-416
- **Ibafai Pipamúzeum** 7935 Ibafa, Arany J. u. 39. Információ: 73/354-043
- **Johe Galéria** Almáskeresztúr információ: 73/344-257
- **Festett kazettás templom** Patapoklosi információ: 73/350-295
- **Schmidt und CO.**Gyógyszer-és Fűszernövény Feldolgozó Kft. Baksa
Telefon: 72/372-012; 72/372-050

Zusammenfassung:

Die zum Szentlászló – Boldogasszonyfa Notariat gehörenden Siedlungen befinden sich im Nordwestliche Gebiet vom Komitat Baranya (Branau), in der Hügellandschaft Zselic an der Hauptstraße Nr. 67. Zwischen Szigetvár und Kaposvár. Sie liegen von Szigetvár 10-15, von Kaposvár 25-30 km entfernt.

Ihre geographische Umgebung ist charakteristisch für Zselic: abwechslungsreich mit sanft absteigenden Hügeln, großen Wäldern, die an Großwild reich sind. Im 18. Jahrhundert wurde in die beiden Dörfer deutschsprachige Bevölkerung angesiedelt. Die Nationalitätstraditionen sind die deutschstammigen Menschen nach Deutschland ausgesiedelt worden. Szentlászló strebt sich, zu den zeitweilig veranstalteten Heimattreffen die ehemaligen Bewohner zusammensammeln. In der Gegend gibt es keine umweltverschmutzende Quelle. Die Gäste können auch die Schönheiten der Jagd, der Anger, der Wanderungen und Radtouren, des Reitens und der Besichtigung der Museen und Sehenswürdigkeiten genießen.

Süd-Zselic bietet neben seinen vielfältigen Naturwerten auch die Möglichkeit die Denkmäler der volkstümliche Handwerksberufe kennenzulernen. Die in der Nähe, in Szigetvár liegende Termálbad hat ein heilkräftiges Thermalwasser. Das von 800 m ausgebrunnene 62 °C warme heilkräftige Wasser enthält Natriumchlorid und alkalische Wasserstoffcarbonate.

Dadurch ist es für die Behandlung Gelenke – und rheumatischen Erkrankungen und gynäkologische Probleme besonders gut geeignet. Die mineralzusammensetzung des Wassers ermöglicht, das Bad bei hohem Blutdruck oder Herzerkrankungen zu genießen. Süd-Zselic bietet für seine Gäste angenehme Erholung, anspruchsvolle Unterhaltung und gastronomische Socialitäten in Szentlászló und Boldogasszonyfa erwarten verkäufliche Häuser auf die hierher.

Summary:

You can find Szentlászló-Boldogasszonyfa establishment in northwest part of Baranya in Zselic, by the side of main road 67. It lies 12 km from Szigetvár and 30 km from Kaposvár. Its geographic environment is everchanging. It has got beautiful shelving hills and wooded property full of wild animals. In XVIII. Century the residents of this area was German folk. This national tradition is still findable. After II. World War the German families were removed to Germany. This environment is not contaminated at all. The tourists can do a lot of things here: fishing, horsriding, hunting, walking and visit museums, too. In Szigetvár – a small historical town – which is not far from this area, there is a thermal bath. Its water is 62 °C medical water and comes from 800 m depth. This thermal water contains sodium chloride and minerals, too. That is why people come here to recovery from different diseases – high blood-pressure, women's diseases, rheumatic pains, etc. Tourists and visitors who come to South-Zselic can relax and enjoy in delicious food particularity. Houses for sale are available for anyone who wants to settle down here.

Képek a Szentlászló-Boldogasszonyfa körjegyzőség területéről

A Fornszek kastély Boldogasszonyfán

Horgásztanya Kemping Boldogasszonyfa

Szentlászlói lakóház

Panzió és pihenőhely Boldogasszonyfán

Szent László király mellszobra Szentlászlón
Márkus Péter alkotása 1996

Anyja gyermekével - Vanyúr István alkotása
1998

Baranya megye településeinek erőforrástérképei és készítői
(A sorozatban megjelent kiadványok)

1. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (1)

"Alapítvány Alsómocsoládért" 7345 Alsómocsolád, Rákóczi u. 71.
Tel.: 72/451-748
(Alsómocsolád, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás települések erőforrástérképe)

2. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (2)

"Tóvidék Egyesület" 7678 Abaliget Kossuth u. 80. Tel: 72/498-785
(Abaliget, Bodolyabér, Magyarhertelend, Orfű települések erőforrástérképe)

3. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (3)

"Istenkúti Közösségért Egyesület" 7635 Pécs, Középdaindoli u. 88.
Tel.: 72/ 250-515
(Pécs-Istenkút településrész erőforrástérképe)

4. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (4)

"Ormánság Fejlesztő Társulás" 7960 Sellye, Batthyány u. 14.
Tel.: 73/480-006
(Besence, Bogdása, Csányoszró, Drávafok, Drávaiványi, Drávasztára, Kákics, Markóc, Marócsa, Nagycsány, Okorág, Sellye, Sósvertike települések erőforrástérképe)

5. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (5)

"Dél-Zselici Települések Szövetsége" 7932 Mozsgó, Batthyány u. 13/D, Tel.: 73/413- 075
(Magyarlukafa, Somogyhárshágy, Vásárosbérc települések erőforrástérképe)

6. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (6)

"Környezetvédelmi és Közösségi Értékaadó Egyesület" 7663 Máriakéménd, Rákóczi u. 19. Tel.: 69/353-191
(Erzsébet, Fazekasboda, Feked Kátoly, Kékesd, Máriakéménd, Szellő települések erőforrástérképe)

7. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (7)

"Baranya Megyei Önkormányzatok Társulása" 7621 Pécs, Tímár u. 21.

Tel.: 72/ 211-142

(Cun, Dráwapiski, Hirics, Kémes, Kórós, Luzsok, Páprád, Vejti települések erőforrástérképe)

8. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (8)

"Baranya Megyei Önkormányzatok Társulása" 7621 Pécs, Tímár u. 21.

Tel.: 72/ 211-142

(Bakonya, Bicsérd, Boda, Cserkút, Kövágótöttös, Zók települések erőforrástérképe)

9. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (9)

"Kultur- és Zöld Zóna Egyesület" 7900 Szigetvár, Basa u. 19.

Tel.: 73/310-625

(Szigetvár település erőforrástérképe)

10. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (10)

"Egészségesebb Gyermekéért Alapítvány" 7900 Szigetvár,
József A. u. 69.

(Boldogasszonyfa, Szentlászló települések erőforrástérképe)

11. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (11)

"Drávamenti Települések Fejlődését Segítő Egyesület" 7838 Vajszló,
Zrínyi M. u. 49., Tel.: 73/ 327-121

(Drávacsepely, Drávaszerdahely, Ipacsfa, Kovácshida települések erőforrástérképe)

12. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (12)

"Villány-Siklói Borút Egyesület" 7800 Siklós, Kossuth tér 1.

Tel.: 72/352-746

(Harkány, Siklós-Máriagyüd, Nagytótfalu, Kistótfalu, Kisharsány, Nagyarsány Villány, Villánykövesd, Palkonya, Vokány települések erőforrástérképe)

13. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (13)

"Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Baranya Megyei Szervezete" 7626 Pécs, Búza tér 6/b, Tel.: 72/ 210-803
(Bürös, Endrőc, Gyöngyösmellék, Kétújfalu, Szőrény, Teklafalu, Zádor települések erőforrástérképe)

14. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (14)

"Komló és Térsége Fejlesztési Kht." 7300 Komló, Pécsi u. 1.,
Tel.: 72/ 482-131
(Egyházaskozár, Hegyhátmaróc, Hosszúhetény, Kárász, Köblény, Magyaregregy, Máza, Szalatnak, Szárász, Szászvár, Tőfü, Vékény, Liget, Magyarszék, Mánfa, Mecsekpölöske, Bodolyabér, Magyarhertelend, Komló települések erőforrástérképe)

15. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (15)

"Bükkösd Község Szolgáltató Kht. Bükkösdi Teleház" 7628 Bükkösd,
Kossuth u. 48. Tel.: 73/378-504
(Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki, Helesfa települések erőforrástérképe)

Baranya Megyei Munkaügyi Központ,

7621 Pécs, Király u. 46. Tel.: 506-800 FAX: 506-804

E-mail: bmmk@bmmk.hu

Internet cím: <http://www.bmmk.hu>

JEGYZET

JEGYZET

JEGYZET

Képek a Szentlászló-Boldogasszonyfa körjegyzőség területéről

A Fornsok kastély Boldogasszonyfán

Horgászlanya Kumping Boldogasszonyfa

Szentlászlói Jakólyház

Panza usz. pihenőhely Boldogasszonyfán

Szent László király mellszobra Szentlászlón
Márkus Péter alkotása 1896

Anyja gyermekével Vanyur István alkotása
1940

